

Valstybinio audito ataskaita

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
SUSISIEKIMO MINISTERIJOJE ATLIKTO
FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO
REZULTATŲ

2015 m. liepos 15 d. Nr. FA-P-20-7-8-1

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

<u>SANTRAUKA</u>	<u>3</u>
<u>IŽANGA</u>	<u>5</u>
<u>AUDITO APIMTIS IR METODAI</u>	<u>7</u>
<u>PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS</u>	<u>9</u>
<u>1. Konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių vertinimas</u>	<u>9</u>
1.1. Dėl netikslios ilgalaikio finansinio turto (investicijų į kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus subjektus) vertės	9
<u>2. Funkcijų vykdymo ir lėšų naudojimo programoms įgyvendinti vertinimas</u>	<u>11</u>
2.1. Dėl nuostolių kompensavimo geležinkelio įmonei teikiant viešąsias paslaugas	13
2.2. Dėl pajamų ir išlaidų sąmatos, naudojant lėšas, gautas už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra, tvirtinimo tikslingumo	14
2.3. Dėl Želdynų įstatyme ministerijai pavestų funkcijų vykdymo	15
2.4. Kaip valdomos įmonės, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos automobilių kelių direkcija	17
2.5. Euro įvedimo Lietuvos Respublikoje ir Informacinės visuomenės paslaugų įstatymuose nustatytų reikalavimų priežiūra	19
2.6. Įstaigų interneto svetainių atitikties teisės aktams užtikrinimas	20
2.7. Dėl valstybinės priežiūros civilinės aviacijos srityje	22
2.8. Kelių priežiūros ir plėtros programos vykdymas	23
2.8.1. Valstybės biudžeto lėšų naudojimo valstybinės reikšmės kelių priežiūrai vykdyti ir atsiskaitymo už jas vertinimas	24
2.8.2. Dėl išlaidų už nemokamai keltais keliamus asmenis kompensavimo	27
<u>PRIEDAI</u>	<u>29</u>

SANTRAUKA

Atlikdami 2014 metų finansinį (teisėtumo) auditą Susisiekimo ministerijoje vertinome, ar jos parengtose konsoliduotose finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose¹ nėra reikšmingų iškraipymų, pasirinktinai įvertinome ministerijos ir pavaldžių įstaigų vykdytas funkcijas, valstybės biudžeto lėšų, skirtų programoms įgyvendinti, naudojimą ir patikėto valstybės turto valdymo teisėtumą.

Reikšmingų pastebėjimų dėl ministerijos parengtų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų teisingumo neturėjome, tačiau yra rizika, kad finansinės ataskaitos (Finansinės būklės ataskaita pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis) ilgalaikio finansinio turto straipsnyje nurodyto turto (investicijų į kontroliuojamas valstybės įmones) balansinė vertė yra netiksli.

Susisiekimo ministerijos valdymo srityje matome teigiamus pokyčius valstybės biudžeto lėšų naudojimo investicijoms, naujų kelių ir kelio rekonstravimo darbų perdavimo valstybės įmonėms srityse, nors ankstesnių auditų metu dėl šių dalykų teikdavome pastebėjimų.

Ankstesnio audito metu Valstybės kontrolė nustatė, kad AB „Lietuvos geležinkeliai“ patirtiems nuostoliams kompensuoti, užtikrinant socialiai būtinų transporto paslaugų teikimą visuomenei, neskiriama pakankamai valstybės biudžeto lėšų dėl ribotų valstybės finansinių galimybių, nors teisės aktai imperatyviai numato šių nuostolių kompensavimą. Įgyvendindama audito institucijos rekomendacijas, Susisiekimo ministerija ėmėsi priemonių, siekdama iš esmės peržiūrėti nuostolių kompensavimo mechanizmą ir surasti būdus, kaip sumažinti geležinkelio įmonės nuostolius, kad valstybės biudžeto lėšų jiems kompensuoti reikėtų mažiau. Valstybės kontrolė ketina tęsti bendradarbiavimą su ministerija, siekdama padėti rasti efektyviausią ir visuomenės poreikius atitinkančią valstybės biudžeto lėšų naudojimo bendrovės nuostoliams kompensuoti sistemą.

Siekdami skatinti teigiamą ir veiksmingą valstybinio audito poveikį ministerijos veiklai, ataskaitoje pateikėme pastebėjimus dėl valstybės lėšų naudojimo vykdant jai pavestas funkcijas ir rekomendacijas nustatytiems teisinio reglamentavimo trūkumams pašalinti:

- Susisiekimo ministerija įpareigota koordinuoti geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonų ir valstybinės reikšmės automobilių kelių želdinių apsaugą, tvarkymą ir naujų želdinių veisimą, koordinuoti šių želdinių inventorizavimą, apskaitą ir būklės stebėseną, tačiau patikimų apskaitos duomenų apie geležinkelių zonoje ir valstybinės reikšmės keliuose augančius želdinius nėra, teisės aktuose neįtvirtintas subjektas, atsakingas už geležinkelių zonoje esančių želdinių inventorizaciją ir apskaitą. Siekiant valstybės biudžeto lėšas, skiriamas želdynams tvarkyti, naudoti efektyviai ir užtikrinti geležinkelių transporto ir valstybinės reikšmės kelių eismo saugumą, audito metu bendradarbiaujant su ministerija nuspręsta sistemaiškai peržiūrėti ir tobulinti teisės aktus.
- Lėšų, gautų už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra, pajamų ir išlaidų sąmata nesudaroma, nors formalus reikalavimas įtvirtintas teisės aktuose. Kadangi nėra poreikio tvirtinti sąmatą, nes surinktų lėšų panaudojimo kontrolė užtikrinama kitais būdais, ministerijai rekomendavome inicijuoti reikalingus teisės aktų pakeitimus atsisakant šios nuostatos.

¹ Konsoliduotosios finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos sudarytos ministerijos ir aštuonių pavaldžių įstaigų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų pagrindu.

- Informacinės visuomenės plėtros komitetui teisės aktais pavesta atlikti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainių būklės analizę, tačiau teisės normose komitetui nėra suteikti įgaliojimai imtis priemonių, užtikrinančių efektyvų nustatytų trūkumų šalinimą įstaigose, kurių interneto svetainės neatitinka nustatytų reikalavimų. Audito metu nustatyta atveju, kai įstaigų interneto svetainių struktūra, svetainėse skelbiama informacija nustatytus reikalavimus atitinka tik 11,1–23,2 procento. Kai nėra trūkumų šalinimo mechanizmo, nesudarytos galimybės visuomenei viešai gauti aktualią, patikimą, nuolat atnaujinamą informaciją apie įstaigų vykdomą veiklą. Ministerijai rekomendavome inicijuoti reikalingus teisės aktų pakeitimus.

Įvertinę, kaip Susisiekimo ministerijai pavaldi įstaiga Lietuvos automobilių kelių direkcija įgyvendina vienuolikos valstybinės reikšmės kelių priežiūrą vykdančių valstybės įmonių savininko teises ir pareigas, rekomendavome tobulinti šių įmonių finansinių rodiklių analizės ir vertinimo sistemą, tikslinti šių įmonių vadovų darbo užmokesčiui turinčius įtaką rodiklius. Tai sudarytų prielaidas analizuoti įmonių finansinius rodiklius pagal jų atliekamas funkcijas ir užtikrinti, kad nustatytus socialinius tikslus įmonės vykdytų skaidriai, patirdamos kuo mažiau sąnaudų.

Jau keletą metų Valstybės kontrolė su Lietuvos automobilių kelių direkcija analizuoja valstybės įmonių, vykdančių valstybinės reikšmės kelių priežiūrą, finansavimo ir atsiskaitymo už šių lėšų panaudojimą klausimą. Audito institucijos vertinimu, valstybės įmonių atliekama valstybinės reikšmės kelių priežiūra yra finansuojama valstybės biudžeto lėšomis pagal pasirašytas biudžeto lėšų skyrimo sutartis, tačiau už šių lėšų panaudojimą nėra atsiskaitoma pagal teisės aktų reikalavimus, kurių pagrindu būtų galima aiškiai identifikuoti, kokias konkrečias išlaidas įmonės patyrė vykdydamos pavestas užduotis. 2014 metais įmonėms buvo sumokėta 243,7 mln. Lt. Direkcijos tvirtinimu, valstybės įmonių atliekamos valstybinės reikšmės kelių priežiūros paslaugos yra perkamos, nors viešojo pirkimo procedūros netaikomos. Valstybės kontrolė ketina ir toliau aktyviai dalyvauti sprendžiant šią problemą, tęsiant direkcijos pradėtas konsultacijas ir bendradarbiavimą su Viešųjų pirkimų tarnyba, Susisiekimo ministerija ir Europos teisės departamentu prie Teisingumo ministerijos.

IŽANGA

Audito tikslas – įvertinti: 2014 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, identifikavimo kodas 188620589.

Susisiekimo ministro valdymo sritys² – transporto sistemos funkcionavimas: keleivių ir krovinių vežimas geležinkelių, kelių, jūrų, vidaus vandenu, oro transportu, visų rūšių transporto infrastruktūros plėtra, visų rūšių transporto saugus eismas, kombinuotasis vežimas, transporto tranzitas ir logistika; elektroniniai ryšiai ir paštas: elektroninių ryšių ir pašto paslaugų infrastruktūros plėtra; informacinės visuomenės plėtra.

Susisiekimo ministerija kartu su aštuoniomis pavaldžiomis įstaigomis³ formuoja valstybės politiką priskirtose valdymo srityse, organizuodama, koordinuodama ir kontroliuodama jos įgyvendinimą siekia, kad būtų:

- sukurta susisiekimo sistema kaip regioninis įvairiarūšis transporto centras, kuri efektyviai tenkintų gyventojų, verslo poreikius ir atitiktų Europos Sąjungos politikos pagrindinius principus, tikslus ir kriterijus, kad būtų sudarytos palankios sąlygos verslo ir socialinei plėtrai, skaidriai konkurencijai;
- sukurta moderni informacinė visuomenė, kurios nariai savo veiklą grindžia informacija, žiniomis ir naujausių informacinių ir ryšių technologijų teikiamomis galimybėmis.

2014 metais Susisiekimo ministerija vykdė ir Vyriausybės nutarimu⁴ jai pavestas vykdyti prioritetines užduotis: tęsė projekto „Rail Baltica“ įgyvendinimą, Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste esančio specializuoto trąšų terminalo infrastruktūros modernizavimą, optimizuodama oro uostų sektoriaus administracijos struktūrą reorganizavo dvi valstybės įmones („Kauno aerouostas“ ir Tarptautinis Palangos oro uostas) prijungiant jas prie reorganizavime dalyvaujančios valstybės įmonės Tarptautinio Vilniaus oro uosto⁵, parengė pasiūlymus dėl plačiajuosčio ryšio tolesnės plėtros Lietuvoje, kt.⁶

Audituojamas laikotarpis – 2014 metai.

Audituojamu laikotarpiu Susisiekimo ministerijai vadovavo ministras Rimantas Sinkevičius. Vyriausiojo buhalterio funkcijas vykdė Buhalterinės apskaitos skyriaus vedėja Gelena Viduto.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-03-24 nutarimo Nr. 330 (2010-07-21 nutarimo Nr. 1114 redakcija) „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“ 1.7 p.

³ Susisiekimo ministerijai pavaldžios įstaigos nurodytos ataskaitos 1 priedo 2 lentelėje.

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-10-09 nutarimas Nr. 931 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 metų veiklos prioritetų“.

⁵ Lietuvos Respublikos įstatymas dėl sutikimo reorganizuoti valstybės įmonę „Kauno aerouostas“ ir valstybės įmonę Tarptautinį Palangos oro uostą, 2013-11-07 Nr. XII-575.

⁶ Remiantis susisiekimo ministerijos 2015-03-11 elektroninėmis priemonėmis pateikta informacija lentelėse „Informacija apie 2014 metų Susisiekimo ministerijos koordinuojamus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 metų veiklos prioritetų įgyvendinimo pažangos lentelėje numatytus svarbiausius darbus“. Ši informacija kiekvieną ketvirtį buvo teikiama Vyriausybei.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl 2014 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama valstybinio audito išvadoje.

Dalį nustatytų neatitikimų įstaigos pašalino audito metu, įgyvendindamos teiktas rekomendacijas. Kitų rekomendacijų įgyvendinimo planas pateiktas 3 priede.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad konsoliduotosiose finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl audito apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Audito metu buvo atlikta išsami rizikos analizė, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas. Audito procedūros buvo atliktos svarbiausiose audito srityse, atrinkus audito pavyzdžius, kurie geriausiai reprezentavo visumą.

Dėl metinio finansinių ataskaitų rinkinio

Audito metu vertinome Susisiekimo ministerijos 2014 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenis. Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį sudarė Finansinės būklės ataskaita, Veiklos rezultatų ataskaita, Pinigų srautų ataskaita, Grynojo turto pokyčių ataskaita ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, kurie parengti pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis.

Finansinės būklės ataskaitoje 2014 m. pradžioje turto bei atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 15 292 652,23 tūkst. Lt, pabaigoje – 16 023 431,82 tūkst. Lt.

Dėl metinio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

2014 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudarė Biudžeto sąmatų vykdymo ataskaitų aiškinamasis raštas, Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita, Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita, Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų ataskaita, Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaita ir Nepanaudotų biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į valstybės biudžetą, valstybės biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, ataskaita, kurie parengti pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis.

Ministerija ir aštuonios jai pavaldžios įstaigos 2014 metais vykdė 6 programas (šios programos ir pavaldžių įstaigų sąrašas pateikti 1 priedo 1 ir 2 lentelėse). Programoms įgyvendinti suplanuota 2 725 708,3 tūkst. Lt, panaudota 2 292 136,4 tūkst. Lt asignavimų, iš jų – 1 878 238,0 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų – 58 941,7 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 413 898,4 tūkst. Lt turtui įsigyti. Planas įvykdytas 84 procentais. Remiantis ministerijos pateiktais duomenimis ir paaiškinimais dėl asignavimų nepanaudojimo priežasčių⁷, mažiausiai (nuo 0 iki 37 proc. pagal atskiras priemones) buvo panaudota 2014–2020 metų ES techninės ir struktūrinės paramos lėšų, nes dėl užsitęsusių teisės aktų rengimo nebuvo pradėti finansuoti projektai, tik 42 proc. panaudota Europos Sąjungos transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) plėtros projektams skiriamos finansinės pagalbos lėšų, nes dėl užsitęsusių derinimo procedūrų vėlavo vykdomo „Rail Baltica“ projekto

⁷ Pažyma apie asignavimų valdytojo valstybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymą pagal patvirtintas programas ir jų finansavimo šaltinius ir asignavimų nepanaudojimo priežastis 2014 m. gruodžio 31 d.

geležinkelio linijos projektavimo darbai, nebuvo vykdomi planuoti darbai kelio ruože Šiauliai–Joniškis.

2014 m. konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ataskaitos sudarytos ministerijos ir aštuonių pavaldžių biudžetinių įstaigų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų pagrindu.

Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

Vertinome ministerijos ir pavaldžių įstaigų valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams:

- ar tinkamai ministerija ir jai pavaldžios įstaigos vykdo teisės aktais priskirtas vykdyti funkcijas, kaip vykdomos tarpinstitucinės programos ir Vyriausybės nustatyti prioritetai, ar tinkamai įgyvendinamos valstybės įmonių savininko teisės kontroliuojant valstybės įmones;
- kaip laikomasi teisės aktų nuostatų planuojant ir naudojant valstybės kapitalo investicijoms skirtas valstybės biudžeto lėšas, valdant, naudojant, perduodant kitoms įstaigoms, nurašant nereikalingą arba netinkamą (negalimą naudoti) turtą;
- ar vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu įsigytos prekės, paslaugos ir darbai, ar pagal teisės aktų reikalavimus išmokėtos ir panaudotos dotacijos, subsidijos, kitos išmokos;
- ar už suteiktas paslaugas gautos pajamos pervestos į valstybės biudžetą pagal teisės aktuose nustatytą tvarką.

Atliekant minėtas audito procedūras vadovautasi teisės aktais, kurie pateikti 2 priede.

Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų reikalavimų, atsižvelgėme į pažeidimų poveikį, su audituojamu subjektu aptarėme juos lėmusias priežastis, įvertinome galimas teisės aktų nesilaikymo pasekmes.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIŲ VERTINIMAS

Audito metu nenustatėme reikšmingų Susisiekimo ministerijos 2014 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų iškraipymų. Apie nustatytus kiekybiškai nereikšmingus neatitikimus, dėl kurių išlaidos Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2014 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (formoje Nr. 2) buvo nurodytos pagal išlaidų straipsnius, neatitinkančius išlaidų ekonominės paskirties, t. y. nesilaikant Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos⁸ reikalavimų, informavome⁹ Susisiekimo ministeriją ir pavaldžias įstaigas (Informacinės visuomenės plėtros komitetą ir Lietuvos automobilių kelių direkciją).

Susisiekimo ministerijos 2014 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenys visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingi, išskyrus toliau pateiktą pastebėjimą dėl Finansinės būklės ataskaitoje pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsnyje „Ilgalaikis finansinis turtas“ nurodytos netikslios turto (investicijų į kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus subjektus) vertės.

Pažymėtina, kad vykdydama ankstesnio audito metu teiktą rekomendaciją¹⁰, Susisiekimo ministerija įvertino AB „Lietuvos geležinkeliai“ ankstesniais laikotarpiais (2004–2007 metais) patirtas viešosios geležinkelių infrastruktūros turto registravimo išlaidas ir buhalterinėje apskaitoje užregistravo įsipareigojimą (3 727,6 tūkst. Lt) šias išlaidas sumokėti bendrovei, nes pagal Geležinkelių transporto kodekso¹¹ nuostatas šis turtas registruojamas valstybės lėšomis. Taip pat ministerija iki finansinių ataskaitų sudarymo ištaisė neatitikimus, kuriuos pastebėjome įvertinę įsipareigojimų ir sąnaudų registravimą¹².

1.1. Dėl netikslios ilgalaikio finansinio turto (investicijų į kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus subjektus) vertės

Finansinės būklės ataskaitoje pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ilgalaikio turto straipsnyje „Ilgalaikis finansinis turtas“ nurodyto turto balansinė vertė – 14 400 480,61 tūkst. Lt. Dalį šios vertės (6 818 582,43 tūkst. Lt) sudaro ministerijai pavaldžios

⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymas Nr. 1 K-184 (2010-03-26 įsakymo Nr. 1K-085, 2014-06-26 įsakymo Nr. 1K-193 redakcijos) „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos reikalavimų patvirtinimo“.

⁹ Susisiekimo ministerija informuota 2015-01-16 ir 2015-05-21 elektroninėmis priemonėmis, Valstybės kontrolės raštais informuotas Informacinės visuomenės plėtros komitetas (2015-06-10 raštas Nr. S-(20-3873)-1064) ir Lietuvos automobilių kelių direkcija (2015-07-02 raštas Nr. S-(20-3873)-1241).

¹⁰ Valstybės kontrolės 2014-07-15 valstybinio audito ataskaita Nr. FA-P-20-3-43 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“, 5 dalis, (prieiga per internetą www.vkontrolė.lt).

¹¹ Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso, patvirtinto 2004-04-22 įstatymu Nr. IX-2152 (2013-04-18 įstatymo Nr. XII-235 redakcija), 23 str. 1 ir 4 d.

¹² Informacija apie pastebėtus neatitikimus pateikta 2015-04-20 elektroninėmis priemonėmis.

įstaigos Lietuvos automobilių kelių direkcijos nurodytos investicijos į kontroliuojamus ne viešojo sektoriaus subjektus – vienuolika valstybės įmonių.

Yra rizika, kad valstybės įmonės neregistruoja buhalterinėje apskaitoje patikėjimo teise valdomos valstybinės reikšmės kelių žemės arba žemės vertę įtraukia į kelių vertę ir skaičiuoja jos nusidėvėjimą, taip sumažindamos nuosavo kapitalo balansinę vertę, kuri nurodoma Susisiekimo ministerijos Finansinės būklės ataskaitos pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsnyje „Ilgalaikis finansinis turtas“.

Valstybinės reikšmės kelių ilgis 2014 metų pabaigoje sudarė 21 286,5 tūkst. km¹³. Pagal Kelių įstatymą valstybinės reikšmės keliai išimtinę nuosavybės teise priklauso valstybei, juos turto patikėjimo teise įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka valdo, naudoja ir jais disponuoja Susisiekimo ministerijos įsteigtos valstybės įmonės¹⁴. Šių kelių vertę įmonės yra užregistravusios buhalterinėje apskaitoje ir nurodo sudaromų Balansų straipsniuose „Keliai“ (A. II. 7.) ir „Turta“, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas“ (C. II.). Remdamasi įmonių balansų duomenimis, šių įmonių savininko teises ir pareigas įgyvendinanti Lietuvos automobilių kelių direkcija investicijas į valstybės įmones registruoja taikydama nuosavybės metodą pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto reikalavimus¹⁵, t. y. investicijų vertę prilygindama įmonėms tenkančios grynojo turto dalies (nuosavo kapitalo) pokyčiui po įsigijimo, įskaitant dotacijas ilgalaikiam turtui įsigyti.

Ir Kelių įstatyme¹⁶, ir Žemės įstatyme¹⁷ įtvirtinta, kad valstybinės reikšmės keliams priskirta žemė priklauso Lietuvos valstybei išimtinę nuosavybės teise. Pastebėta, kad nė viena valstybės įmonė sudaromuose Balansuose (straipsnyje „Žemė“ (A. II. 1.)) nėra nurodžiusi žemės verčių, nors, remiantis Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašų duomenimis, patikėjimo teise valdo valstybinės reikšmės keliams priskiriamus žemės sklypus. Lietuvos automobilių kelių direkcija nurodė, kad valstybiniams keliams priklausanti žemė neturėtų būti registruojama valstybės įmonių apskaitoje atskirai nuo kelio vertės, nes Kelių įstatyme nurodyta, kad kelias – tai inžinerinis statinys, skirtas transporto priemonių ir pėsčiųjų eismui, o kelio elementai yra šie: žemės sankasa, važiuojamoji dalis, kelkraščiai, skiriamoji juosta, kelio grioviai ir kitos vandens nuleidimo sistemos, sankryžos, autobusų sustojimo aikštelės, poilsio aikštelės, pėsčiųjų ir dviračių takai, kelio statiniai, techninės eismo reguliavimo priemonės, želdiniai, esantys kelio juostoje, kelio oro sąlygų stebėjimo ir transporto eismo apskaitos, apšvietimo ir kiti įrenginiai su šių elementų užimama žeme¹⁸.

Mūsų vertinimu, valstybinės reikšmės keliai ir jų užimama žemė yra atskiri objektai, kurių registravimui buhalterinėje apskaitoje taikomi skirtingi apskaitos principai. Atliekant kelio kadastrinius matavimus pagal nustatytus reikalavimus formuojama kelio, kaip inžinerinio statinio,

¹³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-09 nutarimas Nr. 757 (2005 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. 284, 2014-12-15 nutarimo Nr. 1430 redakcijos) „Dėl Valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašo patvirtinimo“.

¹⁴ Lietuvos Respublikos kelių įstatymas, 1995-05-11 Nr. I-891 (2002-10-03 įstatymo Nr. IX-1113 redakcija), 4 str. 2 d.

¹⁵ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-12-09 įsakymu Nr. 1K-430 (2010-05-13 įsakymo Nr. 1K-157, 2012-12-27 įsakymo Nr. 1K-454 redakcijos) patvirtintų 14-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Jungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus“ 5, 47-49 p.

¹⁶ Lietuvos Respublikos kelių įstatymas, 1995-05-11 Nr. I-891 (2002-10-03 įstatymo Nr. IX-1113, 2014-05-15 įstatymo Nr. XII-899 redakcijos), 10 str. 2 d.

¹⁷ Lietuvos Respublikos Žemės įstatymas, 1994-04-26 Nr. I-446 (2004-01-27 įstatymo Nr. IX-1983 redakcija), 6 str. 1 d. 1 p.

¹⁸ Ten pat, 2 str. 4 d.

kadastro duomenų byla ir (arba) kelio juosta užimto žemės sklypo kadastro duomenų byla¹⁹. Duomenys apie šiuos du atskirus objektus, turinčius juos identifikuojančius numerius, ribas, vertes, įrašomi į Nekilnojamojo turto kadastrą²⁰. Valstybės įmonės buhalterinę apskaitą tvarko vadovaudamasi verslo apskaitos standartais, todėl žemė turi būti registruojama atskiroje ilgalaikio materialiojo turto grupėje, jos nusidėvėjimas neskaičiuojamas, nes ji yra neriboto naudojimo laiko turtas²¹. Kartu žemės vertė nurodoma įmonių nuosavo kapitalo dalyje „Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas“ pagal verslo apskaitos reikalavimus²² ir pagal Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą²³.

Lietuvos automobilių kelių direkcijai rekomendavome imtis priemonių, užtikrinančių, kad patikėjimo teise valdomų valstybinės reikšmės kelių žemės vertė valstybės įmonių apskaitoje būtų užregistruota pagal verslo apskaitos standartų nuostatas.

2. FUNKCIJŲ VYKDYMO IR LĖŠŲ NAUDOJIMO PROGRAMOMS ĮGYVENDINTI VERTINIMAS

Susisiekimo ministerija ir aštuonios jai pavaldžios įstaigos atlieka įstatymais ir kitais teisės aktais joms pavestas vykdyti funkcijas visų rūšių (geležinkelių, kelių, jūrų, vidaus vandenų, oro) transporto sistemos funkcionavimo ir saugaus eismo, elektroninių ryšių ir pašto, informacinės visuomenės plėtros srityse.

Ministerija įvykdė Geležinkelių transporto kodekse nustatytus reikalavimus, susijusius su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdymu²⁴, t. y. užtikrino, kad AB „Lietuvos geležinkeliai“ viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo funkcijas atliekančio padalinio apskaita būtų atskirta nuo padalinių, vykdančių licencijuojamą veiklą, apskaitos, nustatė reikalavimus²⁵ bendrovės atskiroms pelno (nuostolių) ataskaitoms ir balansams sudaryti, pasirašė sutartį su AB „Lietuvos geležinkeliai“ dėl viešosios infrastruktūros turto perdavimo patikėjimo teise²⁶ ir nustatė reikalavimus šiam turtui valdyti, su bendrove pasirašytoje trejų metų trukmės sutartyje²⁷

¹⁹ Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos generalinio direktoriaus 2005-05-05 įsakymu Nr. 1P-105 patvirtintų Kelio kadastro duomenų bylos rengimo taisyklių 4 p.

²⁰ Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymas, 2000-06-27 Nr. VIII-1764 (2003-05-27 įstatymo Nr. IX-1582 ir 2013-06-27 įstatymo Nr. XII-421 redakcijos), 6 str. 1, 2 d.

²¹ Lietuvos Respublikos apskaitos instituto standartų tarybos 2003-12-18 nutarimu Nr. 1 (Viešosios įstaigos Audito ir apskaitos tarnybos direktoriaus 2008-09-16 įsakymo Nr. VAS-9 redakcija) patvirtinto 12-ojo verslo apskaitos standarto „Ilgalaikis materialusis turtas“ 47, 53 p.

²² Viešosios įstaigos Lietuvos Respublikos apskaitos instituto standartų tarybos 2003-12-18 nutarimu Nr. 1 (Viešosios įstaigos Lietuvos Respublikos apskaitos instituto direktoriaus 2006-07-17 įsakymo Nr. VAS-8 ir 2012-05-29 įsakymo Nr. VAS-7 redakcijos) patvirtinto 8-ojo verslo apskaitos standarto „Nuosavas kapitalas“ 41.2 ir 46 p.

²³ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymas, 1994-12-21 Nr. I-722 (2003-12-16 įstatymo Nr. IX-1895, 2005-09-29 įstatymo Nr. X-353 redakcijos) 12 str. 3 d.

²⁴ Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso, patvirtinto 2004-04-22 įstatymu (2013-04-18 įstatymo Nr. XII-235 redakcija), 23 str. 2, 4 ir 8 d.

²⁵ Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2012-01-03 įsakymas Nr. 3-3 (2013-04-15 įsakymo Nr. 3-225, 2014-02-04 įsakymo Nr. 3-40-(E) redakcijos) „Dėl geležinkelių transporto veiklų apskaitos ir ataskaitų rinkinio rengimo reikalavimų patvirtinimo ir šio rinkinio skelbimo“.

²⁶ 2007-12-12 Viešosios geležinkelių infrastruktūros turto perdavimo patikėjimo teise ir šio turto įregistravimo nekilnojamojo turto registre sutartis Nr. 5-40/SK-354 (su vėlesniais pakeitimais).

²⁷ 2013-01-30 viešosios geležinkelių infrastruktūros kokybės ir finansavimo užtikrinimo sutartis Nr. SK-15/1F-17.

nustatė priemones, padėsiančias sumažinti viešosios geležinkelių infrastruktūros išlaidas. Pastebėjimai dėl nuostolių kompensavimo geležinkelio įmonei, kuri teikia socialiai būtinas transporto paslaugas visuomenei, dėl pajamų ir išlaidų sąmatos naudojant lėšas, gautas už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra, tvirtinimo tikslingumo, dėl Želdynų įstatyme ministerijai pavestų funkcijų vykdymo pateikti 1–3 skyriuose.

Susisiekimo ministerija laikėsi teisės aktų reikalavimų kompensuodama išlaidas AB „Lietuvos paštas“ (791,7 tūkst. Lt už euro įvedimą), AB „Lietuvos geležinkeliai“ (9 388,0 tūkst. Lt už nuostolingas keleivių vežimo geležinkelio transportu paslaugas ir geležinkelių infrastruktūros turto įregistravimą Nekilnojamojo turto registre), VĮ Tarptautiniam Vilniaus oro uostui (82,0 tūkst. Lt už svarbių asmenų aptarnavimą skrydžių metu).

Ministerijai pavaldi įstaiga Lietuvos automobilių kelių direkcija, parduodama aukcione ir nurašydama ilgalaikį turtą, laikėsi teisės aktų reikalavimų²⁸, pagrįstai išmokėjo materialines pašalpas darbuotojams (110,2 tūkst. Lt). Tačiau turėjome pastebėjimų dėl to, kad sudarytoje biudžeto lėšų naudojimo sutartyje²⁹ su VŠĮ Kelių ir transporto tyrimo institutu nebuvo numatytas nė vienas vertinimo kriterijus ir atsiskaitymas už kriterijų vykdymą pagal teisės akto reikalavimus³⁰. Tokie kriterijai buvo nustatyti 2015 metais su viešąja įstaiga pasirašytoje sutartyje³¹. Pastebėjimai apie valstybės biudžeto lėšų naudojimą valstybinės reikšmės kelių priežiūrai vykdyti ir atsiskaitymą už jas, kompensacijų skyrimą už nemokamai keliamus keltais asmenis pateikti 8.1–8.2 poskyriuose. Pastebėjimai dėl valstybės įmonių valdymo ir ką šioje srityje galėtų patobulinti šias įmones valdanti Lietuvos automobilių kelių direkcija, pateikti 4 skyriuje.

Pastebėjimai dėl ministerijai pavaldžios įstaigos Informacinės visuomenės plėtros komiteto vykdomų funkcijų pateikti 5 ir 6 skyriuose. Neturėjome pastabų dėl komiteto išmokėtų 6 620,0 tūkst. Lt savivaldybėms kompensuojant jų patirtas išlaidas, susijusias su informacinių sistemų pritaikymu euro įvedimui.

Audituojamu laikotarpiu ministerijai pavaldi įstaiga Civilinės aviacijos administracija gautas rinkliavas (4 395,7 tūkst. Lt) į valstybės biudžetą pervedė laiku, teisingai apskaičiavo darbuotojų komandiruočių išlaidas (20,6 tūkst. Lt), kurias pagal nustatytą tvarką³² turi atlyginti orlaivių savininkai (naudotojai) ar oro vežėjai. Pastebėjimai apie administracijos vykdomą ūkio subjektų veiklos priežiūrą pateikiami 7 skyriuje.

²⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-10-19 nutarimas Nr. 1250 (2014-11-05 nutarimo Nr. 1228 redakcija) „Dėl pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir Lietuvos Respublikos 2001-05-09 nutarimas Nr. 531 (2013-09-04 nutarimo Nr. 793 redakcija) „Dėl nereikalingo arba netinkamo (negalimo) naudoti valstybės ir savivaldybių turto pardavimo viešuose prekių aukcionuose tvarkos patvirtinimo“.

²⁹ 2014-03-03 valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutartis Nr. 1F-29/S-78.

³⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (2005-06-21 nutarimo Nr. 687, 2013-04-30 nutarimo Nr. 384 redakcijos) patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 79¹ p.

³¹ 2015-04-02 valstybės biudžeto lėšų, skirtų viešajai įstaigai Kelių ir transporto tyrimo institutui, programai „Susisiekimo valstybinės ir vietinės reikšmės keliais užtikrinimas“ vykdyti, naudojimo sutartis Nr. 1F-33/S-325.

³² Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011-03-02 įsakymas Nr. 3-130 „Dėl Civilinės aviacijos administracijos darbuotojų komandiruočių išlaidų atlyginimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Pasirinktinai įvertinus įstaigų vykdytus viešuosius pirkimus, Susisiekimo ministerijoje ir Informacinės visuomenės plėtros komitete nustatyti pavieniai atvejai, kai įstaigos nesilaikė viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų, apie tai jos informuotos raštais³³.

2.1. Dėl nuostolių kompensavimo geležinkelio įmonei teikiant viešąsias paslaugas

Remiantis Transporto veiklos pagrindų įstatymu, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turi užtikrinti socialiai būtinų transporto paslaugų teikimą visuomenei, ir dėl šių paslaugų teikimo patiriami nuostoliai vežėjams yra kompensuojami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos ir (ar) savivaldybių³⁴. Pagal Nuostolių, patirtų vykdant viešųjų paslaugų įsipareigojimą, kompensavimo tvarkos aprašo reikalavimus, Susisiekimo ministerija turi planuoti valstybės biudžeto lėšų poreikį, reikalingą padengti nuostolius geležinkelio įmonei (vežėjui) už suteiktas keleivinio geležinkelių transporto viešąsias paslaugas³⁵.

Geležinkelio įmonė užtikrina socialiai būtinų transporto paslaugų teikimą visuomenei, tačiau dėl šio įsipareigojimo vykdymo iš valstybės biudžeto kompensuojami ne visi jos patiriami nuostoliai, kaip numato teisės aktai, o tik nedidelė dalis (apie 1 proc. per metus).

Susisiekimo ministras, atsižvelgdamas į nutarime³⁶ nustatytus kriterijus (socialinę vietinio susisiekimo maršruto svarbą, faktinį maršruto keleivių srauto ir gaunamų pajamų iš vietinio susisiekimo maršruto santykį, galimybę ir tikslingumą patenkinti viešojo transporto paslaugų poreikius vietinio susisiekimo maršrute kitų rūšių viešuoju transportu) įsakymu³⁷ nustatė dvidešimt keturis keleivių vežimo traukiniais reguliariojo vietinio susisiekimo maršrutus ir įpareigojo³⁸ akcinę bendrovę „Lietuvos geležinkeliai“ šiais maršrutais teikti keleivių vežimo paslaugas geležinkelių transportu. Vykdydama šį įpareigojimą akcinė bendrovė 2014 metais patyrė 88 136,9 tūkst. Lt nuostolio, iš kurio biudžeto lėšomis kompensuota 1 133,0 tūkst. Lt (arba 1,3 proc.). 2013 metais bendrovei kompensuota 717,0 tūkst. Lt (arba 0,6 proc.) iš patirto (119 605,8 tūkst. Lt) nuostolio³⁹. AB „Lietuvos geležinkeliai“ patirtus ir biudžeto lėšomis nekompensuotus nuostolius dengia iš savo veiklos gautomis pajamomis. Nors apie didesnę lėšų poreikį Susisiekimo ministerija kasmet informuoja Finansų ministeriją, tačiau lėšų iš valstybės biudžeto geležinkelio įmonės patirtiems nuostoliams dengti neskiriama dėl ribotų valstybės finansinių galimybių. Taigi, teisės aktais nustatyta prievolė biudžeto lėšomis kompensuoti geležinkelio vežėjo patirtus nuostolius vykdoma tik iš dalies, šių nuostolių neplanuojama kompensuoti ir ateityje, todėl jie nepripažįstami įsipareigojimu ir neregistruojami ministerijos buhalterinėje apskaitoje.

³³ Valstybės kontrolės raštai (2015-06-10 Nr. S-(20-3873)-1064 ir 2015-07-02 Nr. S-(20-3873)-1232) „Dėl audito metu nustatytų dalykų“.

³⁴ Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymas, 1991-10-08 Nr. I-1863 (2002-02-28 įstatymo Nr. IX-747, 2014-11-06 įstatymo Nr. XII-1306 redakcijos), 13 str. 1 d.

³⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-06-07 nutarimu Nr. 716 patvirtinto Nuostolių, patirtų vykdant viešųjų paslaugų įsipareigojimą, kompensavimo tvarkos aprašo 2, 8, 10 p.

³⁶ Ten pat, 3 p.

³⁷ Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2012-12-19 įsakymas Nr. 3-865 „Dėl keleivių vežimo traukiniais reguliariojo vietinio susisiekimo maršrutų nustatymo“.

³⁸ Susisiekimo ministerijos ir AB „Lietuvos geležinkeliai“ 2014-03-17 sutartis Nr. 1F-40.

³⁹ Valstybės kontrolės 2014-07-15 valstybinio audito ataskaita Nr. FA-P-20-3-43 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“ 4 dalis, (prieiga per internetą www.vkontrole.lt).

Siekiant išspręsti šią problemą, ankstesnio audito metu ministerijai rekomendavome įvertinti akcinei bendrovei „Lietuvos geležinkeliai“ pavestų vykdyti funkcijų ir kompensavimo teisinio reglamentavimo tinkamumą ir pakankamumą, prireikus inicijuoti atitinkamus teisės aktų pakeitimus⁴⁰. Ministerija informavo⁴¹, kad įvertino Europos Sąjungos teisės aktuose⁴² ir nacionaliniuose teisės aktuose⁴³ įtvirtintą nuostolių, patirtų teikiant viešąsias keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugas, kompensavimo mechanizmą. Siekdama įvertinti viešojo keleivinio transporto nuostolių mažinimo galimybes, ministerija 2015–2016 m. planuoja atlikti užsakomąjį darbą (studiją) „Viešojo transporto poreikio ir tolimojo susisiekimo autobusų ir tarp miestinių traukinių maršrutų suderinamumo analizė“. Remiantis šios studijos rezultatais planuojama parengti viešojo keleivinio transporto maršrutų planavimo koncepciją, leisiančią efektyviau planuoti viešojo keleivinio transporto maršrutus.

Atlikdami kitų metų auditus stebėsime teisinio reglamentavimo pokyčių poveikį biudžeto lėšų naudojimui kompensuojant nuostolius geležinkelio įmonei.

2.2. Dėl pajamų ir išlaidų sąmatos, naudojant lėšas, gautas už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra, tvirtinimo tikslingumo

Geležinkelių transporto kodekse įtvirtinta, kad viešoji geležinkelių infrastruktūra yra Lietuvos valstybės nuosavybė⁴⁴, šios infrastruktūros valdytojo funkcijas atlieka atskiras akcinės bendrovės „Lietuvos geležinkeliai“ padalinys⁴⁵. Geležinkelių infrastruktūra – tai geležinkelio keliai, kiti statiniai, geležinkelių infrastruktūros objektų užimama žemė, įranga ir įrenginiai, būtini geležinkelių transporto eismui organizuoti ir valdyti bei geležinkelių transporto eismo saugai užtikrinti⁴⁶. Visos geležinkelio įmonės (vežėjai) viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui privalo mokėti rinkliavas už viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teikiamas paslaugas, kurių dydis nustatomas pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles⁴⁷.

Transporto veiklos pagrindų įstatyme nustatyta, kad už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra gautos lėšos AB „Lietuvos geležinkeliai“ turi naudoti pagal viešosios transporto infrastruktūros savininko (Susisiekimo ministerijos⁴⁸) patvirtintą pajamų ir išlaidų sąmatą⁴⁹. Remiantis įstatymu, gautos lėšos turi būti naudojamos įstatyme numatytiems tikslams vykdyti:

⁴⁰ Ten pat, 5 d.

⁴¹ Susisiekimo ministerijos 2015-07-13 raštas Nr. 2-2654(133) „Dėl valstybinio audito ataskaitos projekto“.

⁴² 2007-10-23 Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinant Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70 (OL 2007 L 315, p. 1).

⁴³ Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodeksas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-06-07 nutarimas Nr. 716 „Dėl Nuostolių, patirtų vykdant viešųjų paslaugų įsipareigojimą, kompensavimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimo Nr. 1036 „Dėl įgaliojimų suteikimo“ pakeitimo“..

⁴⁴ Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso, patvirtinto 2004-04-22 įstatymu Nr. IX-2152 (2013-04-18 įstatymo Nr. XII-235 redakcija), 5 str.

⁴⁵ Ten pat, 23 str. 1 d.

⁴⁶ Ten pat, 3 str. 5 d.

⁴⁷ Ten pat, 25 str. 1, 2 d.

⁴⁸ Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymas, 1991-10-08 Nr. I-1863 (2002-02-28 įstatymo Nr. IX-747 redakcija), 18 str. ir Susisiekimo ministerijos su AB „Lietuvos geležinkeliai“ 2007-12-12 sudaryta Viešosios geležinkelių infrastruktūros turto perdavimo patikėjimo teise ir šio turto įregistravimo nekilnojamojo turto registre sutartis Nr. 5-40/SK-354 (su vėlesniais pakeitimais).

⁴⁹ Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymas, 1991-10-08 Nr. I-1863 (2002-02-28 įstatymo Nr. IX-747, 2011-12-21 įstatymo Nr. XI-1832 redakcijos) 15 str. 2 d.

sudaryti galimybę nediskriminacinėmis sąlygomis naudotis viešosios transporto infrastruktūros objektu ir užtikrinti, kad viešosios transporto infrastruktūros objektas atitiktų saugaus eismo, aplinkosaugos ir kitus reikalavimus, būtų tinkamai prižiūrėtas, modernizuojamas, plėtojamas⁵⁰.

Įstatyme nustatytas reikalavimas tvirtinti sąmatą galioja nuo 2002 metų, tačiau tokia sąmata nesudaroma. Susisiekimo ministerija paaiškino⁵¹, kad sąmatos tvirtinimas yra formalus reikalavimas, nes AB „Lietuvos geležinkeliai“ surinktų lėšų panaudojimo kontrolė Transporto veiklos pagrindų įstatyme nustatytiems tikslams yra užtikrinama kitais būdais: pagal ministerijai priskirtus įgaliojimus įgyvendinti AB „Lietuvos geležinkeliai“ savininko teises ir pareigas, ji tvirtina šios įmonės strateginį veiklos planą ir kontroliuoja jame nustatytų rodiklių įgyvendinimą, analizuoja įmonės finansinius rodiklius. Be to, AB „Lietuvos geležinkeliai“ pagal susisiekimo ministro patvirtintus reikalavimus⁵² atskirai apskaito viešosios geležinkelių infrastruktūros pajamas, sąnaudas, turtą, pinigus.

Atsižvelgdami į ministerijos pateiktus argumentus dėl gautų lėšų už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra tikslinio panaudojimo kontrolės ir susiformavusią praktiką, kad pajamų ir išlaidų sąmata nėra tvirtinama, ministerijai, kuri yra atsakinga už geležinkelių transporto politikos formavimą, organizavimą ir koordinavimą⁵³, rekomendavome apsvarstyti minėtos nuostatos būtinumą ir prireikus inicijuoti teisės aktų pakeitimus.

2.3. Dėl Želdynų įstatyme ministerijai pavestų funkcijų vykdymo

Pagal Želdynų įstatymo reikalavimus Susisiekimo ministerija įpareigota koordinuoti geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonų ir valstybinės reikšmės automobilių kelių želdinių apsaugą, tvarkymą ir naujų želdinių veisimą, koordinuoti šių želdinių inventorizavimą, apskaitą ir būklės stebėseną⁵⁴. Įstatyme nurodyta, kad želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos tikslas – nustatyti želdynų žemės sklypų ribas, medžių ir krūmų rūšį, jų fiziologinę būklę, matmenis, parengti apskaitos duomenis, kad želdynus būtų galima efektyviau valdyti, teikti informaciją apie želdynų ir želdinių aplinkos būklę⁵⁵.

Nėra patikimų apskaitos duomenų apie geležinkelio apsaugos zonoje augančius želdinius.

Geležinkelių kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje⁵⁶ (2 050,68 ha plote) augančius želdinius pagal teisės aktuose⁵⁷ nustatytus reikalavimus tvarko AB „Lietuvos geležinkeliai“ antrinė įmonė

⁵⁰ Ten pat, 15 str. 1 ir 2 d.

⁵¹ 2015-05-28 sutikimo su Susisiekimo ministerijos atstovais metu.

⁵² Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2012-01-03 įsakymas Nr. 3-3 (2013-04-15 įsakymo Nr. 3-225, 2014-02-04 įsakymo Nr. 3-40-(E) redakcijos) „Dėl geležinkelių transporto veiklų apskaitos ir ataskaitų rinkinio rengimo reikalavimų patvirtinimo ir šio rinkinio skelbimo“.

⁵³ Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso, patvirtinto 2004-04-22 įstatymu Nr. IX-2152 (2013-04-18 įstatymo Nr. XII-235 redakcija), 7 str. 3 d. 1 p.

⁵⁴ Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas, 2007-06-28 Nr. X-1241, 9 str. 5 d. 1 ir 3 p.

⁵⁵ Ten pat, 18 str. 1 d.

⁵⁶ Geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonos yra nustatytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-05-12 nutarimu Nr. 343 (2004-02-04 nutarimo Nr. 127 redakcija) patvirtintų Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų III sk.

⁵⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-05-12 nutarimu Nr. 343 (2004-02-04 nutarimo Nr. 127 redakcija) patvirtintų Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų III sk.; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995-04-07 nutarimas Nr. 500 (2005-12-22 nutarimo Nr. 1386 redakcija) „Dėl miškų priešgaisrinės apsaugos taisyklių patvirtinimo“; susisiekimo ministro 2008-12-23 įsakymu Nr. 3-507 patvirtinto Saugiam eismui pavojų keliančių geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje ir valstybinės reikšmės automobilių kelių juostoje augančių medžių ir krūmų genėjimo ir kirtimo tvarkos aprašo II sk.

UAB „Geležinkelių aplinkosaugos centras“. Nustatyta, kad nėra patikimų apskaitos duomenų apie želdinius, nes tik dalis želdinių (miškų) (413 ha iš 1 309,02 ha) buvo inventorizuoti pagal miškų inventorizacijai taikomus reikalavimus ir tai buvo padaryta prieš 13–20 metų. Be to, teisės aktuose nėra aiškiai reglamentuota, kokia institucija atsakinga už šių želdinių inventorizaciją ir apskaitą.

Kodėl svarbu inventorizuoti geležinkelio apsaugos zonoje augančius želdinius.

Susisiekimo ministerija akcinei bendrovei „Lietuvos geležinkeliai“ iš valstybės biudžeto lėšų kasmet skiria lėšų geležinkelio apsaugos zonoje augančių želdinių tinkamam tvarkymui užtikrinti. 2014 metais skirta 2 346,0 tūkst. Lt, nors, ministerijos teigimu, lėšų poreikis yra gerokai didesnis (7 354 tūkst. Lt), nes tinkama ir nuolatinė želdinių priežiūra ir jų atkūrimas yra svarbūs ne tik siekiant užtikrinti geležinkelių transporto eismo saugą, bet ir aplinkos apsaugos požiūriu⁵⁸. Taigi, norint priimti tinkamus sprendimus dėl želdinių tvarkymo, jų atnaujinimo, svarbu nustatyti jų faktinę būklę pagal inventorizacijos duomenis.

Už želdinių inventorizavimo, apskaitos ir būklės stebėsenos koordinavimą atsakinga Susisiekimo ministerija atsižvelgė į audito metu pateiktas pastabas ir informavo⁵⁹, kad imsis reikalingų priemonių geležinkelių apsaugos zonose augančių želdinių inventorizacijai pradėti, peržiūrės ir tobulins teisinę bazę, kad už želdinių inventorizavimo ir apskaitą būtų skirta atsakinga institucija. Ministerija pažymėjo, kad darbai turi būti finansuojami valstybės biudžeto lėšomis, todėl nuo skiriamų asignavimų dydžio priklausys atliekamų inventorizacijos darbų apimtys.

Nėra apskaitos duomenų apie valstybinės reikšmės keliuose augančius želdinius.

Valstybinės reikšmės automobilių kelių želdiniams priskiriami želdiniai, augantys valstybinės reikšmės automobilių kelio juostoje – žemės juostoje, kurioje nutiestas ar tiesiamas kelias⁶⁰. Šiuos želdynus saugoti, tvarkyti ir naujus veisti turi valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčios įmonės⁶¹. Audito metu gauta informacija⁶², kad vienuolikos valstybės įmonių specialistai vykdo želdinių sodinimo, medžių ir krūmų genėjimo, želdinių apsaugos nuo ligų ir kenkėjų darbus, pagal susisiekimo ministro įsakymu⁶³ patvirtintus reikalavimus kerta medžius ir krūmus, keliančius pavojų saugiam eismui kelyje. Konkrečios kelių želdinimo priemonės planuojamos rengiant projektus, su kuriais visuomenė turi teisę susipažinti teisės aktų nustatyta tvarka. Tačiau nėra valstybinės reikšmės keliuose augančių želdinių apskaitos, detalizuojant žemės sklypų ribas, medžių ir krūmų rūšį, jų fiziologinę būklę, matmenis.

Ministerijos nuomone⁶⁴, netikslinga tvarkyti valstybinės reikšmės kelių želdinių apskaitą, nes kelio juostoje negali augti saugiam eismui pavojų keliantys želdiniai ir todėl jie turi būti

⁵⁸ Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2013-11-29 įsakymu Nr. 3-608 patvirtinto Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro valdymo sričių 2014-2016 metų strateginio veiklos plano 36 psl. (prieiga per internetą http://www.transp.lt/files/uploads//3-608_%281%29.pdf).

⁵⁹ Pateikta 2015-03-03 elektroninėmis priemonėmis, 2015-05-28 susitikimo metu.

⁶⁰ Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas, 2007-06-28 Nr. X-1241, 2 str. 18 d.

⁶¹ Ten pat, 13 str. 2 d.

⁶² Pateikė Susisiekimo ministerija 2015-03-03 ir 2015-03-25 elektroninėmis priemonėmis ir Lietuvos automobilių kelių direkcija 2015-04-23 raštu Nr. (8.5)2-2154 „Dėl informacijos pateikimo“.

⁶³ Susisiekimo ministro 2008-12-23 įsakymu Nr. 3-507 patvirtinto Saugiam eismui pavojų keliančių geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje ir valstybinės reikšmės automobilių kelių juostoje augančių medžių ir krūmų genėjimo ir kirtimo tvarkos aprašo III sk.

⁶⁴ Pateikė Susisiekimo ministerija 2015-03-25 elektroninėmis priemonėmis ir 2015-05-28 susitikimo metu ir Lietuvos automobilių kelių direkcija 2015-05-25 raštu Nr. (3.26)2-2793 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės audito metu nustatytų dalykų“.

iškertami⁶⁵, tik retais atvejais išsaugant vertingus medžius. Želdiniai inventorizuojami vadovaujantis Kelio kadastro duomenų bylos rengimo taisyklėmis⁶⁶ ir prižiūrimi kaip neatskirama kelio (inžinerinio statinio) dalis. Už minėtų želdinių inventorizavimo, apskaitos ir būklės stebėsenos koordinavimą atsakinga Susisiekimo ministerija informavo, kad peržiūrės teisės aktų, reglamentuojančių valstybinės reikšmės kelių želdinių inventorizaciją ir apskaitą, aktualumą ir prireikus inicijuos teisės aktų pakeitimus.

2.4. Kaip valdomos įmonės, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos automobilių kelių direkcija

Šio audito metu vertinome, kaip Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos įgyvendina vienuolikos valstybinės reikšmės kelių priežiūrą vykdančių valstybės įmonių savininko teises ir pareigas⁶⁷.

Kodėl svarbu didinti valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumą.

Remiantis įstatymu, valstybės įmonės nuosavybės teise priklauso valstybei, jų tikslas yra teikti viešąsias paslaugas, gaminti produkciją ir vykdyti kitą veiklą siekiant tenkinti viešuosius interesus⁶⁸. Lietuvoje nuo 2010 metų vykdoma valstybės valdomų įmonių pertvarka, kurios pagrindinis tikslas – didinti valstybės valdomų įmonių veiklos efektyvumą, siekti šių įmonių veiklos skaidrumo, geresnių veiklos rezultatų, efektyvesnio turto naudojimo. Valstybės valdomų įmonių efektyvumo didinimo koncepcijoje⁶⁹ pažymėta, kad aiškiai deklaravus valstybės valdomų įmonių politinius ir socialinius tikslus ir apskaitant šių tikslų įgyvendinimo išlaidas atskirai, bus užtikrinta, kad įmonėms nustatyti tikslai bus ir toliau vykdomi skaidriai tvarkant apskaitą, patiriant mažiau sąnaudų ir siekiant geresnės kokybės.

Ūkio ministras parengė metodines rekomendacijas, kurios sudaro prielaidas analizuoti įmonių finansinę informaciją pagal jų atliekamas funkcijas, atskiriant komercinę veiklą ir specialiuosius įpareigojimus⁷⁰, ir suteikia galimybę šių įmonių valdymo organams, akcininkams ir kitiems finansinės informacijos naudotojams geriau suprasti įmonių atliekamų skirtingų tipų funkcijų įtaką įmonių finansiniams rodikliams (pelningumui, efektyvumui ir kt.) ir šios informacijos pagrindu priimti kokybiškus valdymo sprendimus, skirtus veiklos skaidrumui ir efektyvumui didinti⁷¹.

Lietuvos automobilių kelių direkcijos sukurta valstybės įmonių finansinių rodiklių analizės sistema tobulintina.

⁶⁵ Susisiekimo ministro 2008-12-23 įsakymu Nr. 3-507 patvirtinto Saugiam eismui pavojų keliančių geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje ir valstybinės reikšmės automobilių kelių juostoje augančių medžių ir krūmų genėjimo ir kirtimo tvarkos aprašo 14 p.

⁶⁶ Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2005-05-05 įsakymas Nr. 1P-105 „Dėl Kelio kadastro duomenų bylos rengimo taisyklių patvirtinimo“.

⁶⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-01-16 nutarimas Nr. 28 „Dėl valstybinės reikšmės kelių prižiūrinių valstybės įmonių savininko teisių ir pareigų įgyvendinimo“.

⁶⁸ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymas, 1994-12-21 Nr. I-722 (2003-12-16 įstatymo Nr. IX-1895 redakcija), 2 str. 1 ir 3 d.

⁶⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-12-01 nutarimu Nr. 1731 patvirtintos Valstybės valdomų įmonių efektyvumo didinimo koncepcijos 20 p.

⁷⁰ Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2013-12-20 įsakymu Nr. 4-1100 patvirtintų Valstybės įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijų 7 p.

⁷¹ Ten pat, 2 p.

Vadovaudamasi valstybės įmonių valdymą reglamentuojančiais teisės aktais⁷² ir Lietuvos automobilių kelių direkcijos direktoriaus patvirtintomis taisyklėmis⁷³, direkcija kiekvieną ketvirtį gauna ir analizuoja duomenis apie valstybės įmonių finansinę veiklą, kontroliuoja, kad šie duomenys laiku būtų pateikti valstybei atstovaujantį institucijai – Valdymo koordinavimo centrui ir atlieka kitas teisės aktuose įmonių savininkui pavestas įgyvendinti funkcijas. Tačiau mūsų vertinimu, direkcijos sukurta valstybės įmonių finansinių rodiklių analizės sistema galėtų būti patobulinta atsižvelgiant į ūkio ministro patvirtintose rekomendacijose⁷⁴ pateiktus pasiūlymus analizuoti įmonių finansinius rodiklius pagal jų vykdomas funkcijas: komercinę veiklą ir specialiuosius įsipareigojimus, t. y. valstybinės reikšmės kelių priežiūrą, kurią įmonės įgaliotos vykdyti pagal teisės aktus. Jeigu būtų aiškiai atskirti įmonių skirtingoms veikloms tenkantys finansiniai, materialieji išteklių, būtų sudarytos prielaidos analizuoti valstybės įmonių Balansų ir Pelno (nuostolių) ataskaitų rodiklius pagal įmonių atliekamas funkcijas, įvertinti šioms funkcijoms naudojamą turtą (pastatus, įrengimus, atsargas ir kt.), vertinti įsipareigojimų susidarymo priežastis, palyginti rodiklius tarp vienuolikos tokią pačią veiklą vykdančių įmonių, atlikti kitą analizę ir, esant reikalui, priimti reikalingus sprendimus dėl įmonių valdymo. Taip pat būtų galima aiškiai nustatyti, kokie teisės aktai reglamentuoja įmonių vykdomą veiklą, kokia kainodara taikoma jų teikiamoms paslaugoms.

Įmonių finansiniai rodikliai

Susipažinus su vienuolikos valstybės įmonių 2013 metų ir 2014 metų I–III ketvirčių finansiniais rodikliais⁷⁵ matyti, kad įmonių Balansų straipsnyje „Atsargos, išankstiniai apmokėjimai ir nebaigtos vykdyti sutartys“ nurodyto turto balansinės vertės sudaro nuo 0,1 iki 4,9 mln. Lt, straipsnyje „Trumpalaikiai įsipareigojimai“ nurodytos balansinės vertės – nuo 1 mln. Lt iki 358 mln. Lt, kai kurių įmonių pinigų likučiai straipsniuose „Pinigai ir pinigų ekvivalentai“ siekia 15,6 mln. Lt, tačiau, remiantis šiuo metu įmonių teikiamomis ataskaitomis Lietuvos automobilių kelių direkcijai, nėra galimybės nustatyti, kokią veiklą vykdančių (komercinę ar valstybinės reikšmės kelių priežiūrą) susidarė atsargų, įsipareigojimų ar pinigų likučiai.

Lietuvos automobilių kelių direkcija atsižvelgė į audito metu teiktus pastebėjimus dėl valstybės įmonių finansinių rodiklių analizės sistemos tobulinimo ir, įgyvendindama rekomendaciją, įpareigojo⁷⁶ valstybės įmones teikti informaciją pagal ūkio ministro įsakymu patvirtintas metodines rekomendacijas. Manome, kad tai padės užtikrinti didesnę vienuolikos valstybinės reikšmės kelių priežiūrą vykdančių valstybės įmonių veiklos skaidrumą, efektyvumą ir sudarys galimybę įmonių valdymo organams, akcininkams ir kitiems finansinės informacijos naudotojams geriau suprasti įmonių atliekamų skirtingų tipų funkcijų įtaką įmonių finansiniams

⁷² Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymas, 1994-12-21 Nr. I-722 (2003-12-16 įstatymo Nr. IX-1895 redakcija); Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-07-14 nutarimas Nr. 1052 (2013-12-11 nutarimo Nr. 1183 redakcija) „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo ir koordinuojančios institucijos paskyrimo“; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-06-06 nutarimas Nr. 665 (2014-06-25 nutarimo Nr. 574 redakcija) „Dėl Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁷³ Lietuvos automobilių kelių direkcijos direktoriaus 2013-10-21 įsakymas Nr. V-437 „Dėl valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčių valstybės įmonių, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, strateginių veiklos planų rengimo ir įgyvendinimo stebėsenos tvarkos paršo patvirtinimo“.

⁷⁴ Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2013-12-20 įsakymas Nr. 4-1100 „Dėl valstybės įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijų patvirtinimo“.

⁷⁵ Visų VVI finansiniai rezultatai, prieiga per internetą <http://vkc.vtf.lt/vvi-portfelis/vvi-finansines-ataskaitos/finansiniai-rezultatai>.

⁷⁶ Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2015-06-05 įsakymas Nr. V-173 „Dėl Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2013 m. spalio 21 d. įsakymo Nr. V-437 „Dėl valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčių valstybės įmonių, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, strateginių veiklos planų rengimo ir įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo.“

rodikliams (pelningumui, efektyvumui ir kt.) ir šios informacijos pagrindu priimti kokybiškus valdymo sprendimus.

Valstybės įmonių vadovujančių darbuotojų mėnesinės algos kintamajai daliai turintys įtakos rodikliai tik iš dalies susiję su įmonių strateginiuose veiklos planuose nustatytais rodikliais, nors pagal juos vertinama, kaip įmonės vykdo veiklą, skiriasi kai kurių nustatytų rodiklių reikšmių apskaičiavimo metodika.

Valstybės įmonių vadovų, jų pavaduotojų ir vyriausiųjų buhalterių (toliau – vadovaujantys darbuotojai) apmokėjimą už darbą reglamentuoja Vyriausybės nutarimas⁷⁷. Šių darbuotojų mėnesinės algos pastovioji dalis nustatoma minimaliosios mėnesinės algos dydžio koeficientais, atsižvelgiant į įmonės kategoriją, o mėnesinės algos kintamoji dalis priklauso nuo įmonės veiklos rezultatų ir nustatoma atsižvelgiant į praėjusio ketvirčio ūkinės–finansinės veiklos rezultatų vertinimo rodiklius, kuriuos nustato savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos⁷⁸.

Lietuvos automobilių kelių direkcijos direktorius nustatė⁷⁹ valstybės įmonių vadovujančių darbuotojų mėnesinės algos kintamajai daliai turinčius įtakos rodiklius. Pastebėjome, kad šie rodikliai tik iš dalies susiję su įmonių strateginiuose veiklos planuose nustatytais rodikliais, nors būtent pagal šiuos rodiklius vertinama, kaip įmonės vykdo veiklą, skiriasi kai kurių nustatytų rodiklių reikšmių apskaičiavimo metodika (žr. 4 priedą). Kaip minėta, šioms įmonėms teisės aktais pavesta vykdyti valstybinės reikšmės kelių priežiūrą, 2014 metais tam tikslui joms skirta 243,7 mln. Lt Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų.

Kelių direkcija informavo⁸⁰, kad apsvarstys valstybės įmonių veiklos rezultatų vertinimo rodiklių, nuo kurių priklauso įmonių vadovujančių darbuotojų mėnesinės algos kintamoji dalis, ir šių įmonių strateginiuose veiklos planuose nustatytų rodiklių suvienodinimo galimybes ir būdus, taip pat svarstys mėnesinės algos kintamosios dalies dydžio diferencijavimo galimybes skirtingose įmonėse.

2.5. Euro įvedimo Lietuvos Respublikoje ir Informacinės visuomenės paslaugų įstatymuose nustatytų reikalavimų priežiūra

Susisiekimo ministerijai pavaldžiai įstaigai Informacinės visuomenės plėtros komitetui pavesta užtikrinti Euro įvedimo Lietuvos Respublikoje⁸¹ ir Informacinės visuomenės paslaugų⁸² įstatymuose nustatytų konkrečių reikalavimų tinkamą vykdymą. Komitetas turi prižiūrėti, ar 2014 m. rugpjūčio 22 d. – 2015 m. birželio 30 d. laikotarpiu elektroninėje erdvėje (interneto parduotuvėse) prekes parduodantys ar paslaugas teikiantys asmenys kainas nurodo eurais ir litais, laikosi kainų perskaičiavimo ir apvalinimo reikalavimų⁸³, ar prekių (paslaugų) teikėjai

⁷⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-08-23 nutarimas Nr. 1341 (2009-10-14 nutarimo Nr. 1318, 2010-11-03 nutarimo Nr. 1570 redakcijos) „Dėl valstybės įmonių ir valstybės kontroliuojamų akcinių bendrovių, uždarytų akcinių bendrovių vadovų, jų pavaduotojų ir vyriausiųjų buhalterių darbo apmokėjimo“.

⁷⁸ Ten pat, 1.1 p.

⁷⁹ Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2013-03-29 įsakymas Nr. V-129 „Dėl valstybinės reikšmės kelių prižiūrinių valstybės įmonių vadovų, jų pavaduotojų ir vyriausiųjų buhalterių darbo apmokėjimo ir premijavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁸⁰ Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos 2015-05-25 raštas Nr. (3.26)2-2793 2793 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės audito metu nustatytų dalykų“.

⁸¹ Lietuvos Respublikos euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymas, 2014-04-17 Nr. XII-828, 29 str. 4 d.

⁸² Lietuvos Respublikos informacinės visuomenės paslaugų įstatymas, 2006-05-25 Nr. X-614, 20 str. 1 p.

⁸³ Lietuvos Respublikos euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymas, 2014-04-17 Nr. XII-828, 7 ir 17 str.

interneto parduotuvėse skelbia pavadinimą, buveinės adresą, elektroninio pašto adresą ir kitą informaciją⁸⁴.

Euro įvedimo Lietuvos Respublikoje ir Informacinės visuomenės paslaugų įstatymuose nustatytų reikalavimų priežiūrai vykdyti audituojamu laikotarpiu buvo skirta nepakankamai dėmesio.

Komiteto užsakymu tikrinimus atlikusi bendrovė per 2014 metų birželio–gruodžio mėnesius patikrino 1 084 internetines parduotuves ir reguliariai komitetą informavo apie tai, kaip parduotuvės laikosi įstatymų reikalavimų. Gavę informaciją apie galimus pažeidimus, komiteto darbuotojai pagal patvirtintus Ūkio subjektų veiklos patikrinimo taisyklių reikalavimus⁸⁵ ne vėliau kaip per tris darbo dienas patikrinimo akte turėjo užfiksuoti patikrinimo rezultatus ir apie akto surašymą informuoti ūkio subjekto (internetinės parduotuvės) atstovą, įpareigodami pašalinti nustatytus neatitikimus. Audito metu nustatyta, kad komitetas patikrinimo aktų nesurašydavo per taisyklėse nustatytą terminą ir laiku neinformuodavo internetinės parduotuvės atstovų. Auditoriams 2015 m. sausio mėnesį patikrinus, ar buvo pašalinti 2014 m. spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesiais tikrinimus atlikusios bendrovės nustatyti neatitikimai 83 interneto parduotuvėse, nustatyta, kad 32-ose parduotuvėse iš 47-ių vis dar buvo netiksliai perskaičiuotos kainos iš litų į eurus arba kainos nenurodytos dviem valiutomis (eurais ir litais), 22-ose parduotuvėse iš 36-ių nebuvo paskelbta privaloma informacija apie prekių (paslaugų) pardavėją (tiekėją).

Komitetui rekomendavome⁸⁶ imtis skubių priemonių, kad būtų užtikrintas tinkamas Euro įvedimo Lietuvos Respublikoje ir Informacinių visuomenės paslaugų įstatymuose pavestų priežiūros funkcijų vykdymas. Komitetas paaiškino, kad dėl didelio tikrinamo subjektų skaičiaus sudėtinga per trumpą laiką įforminti patikrinimo aktus ir informuoti ūkio subjektus, tačiau užtikrino, kad šių funkcijų vykdymui skirs įmanomus žmogiškuosius išteklius, kad informacinės paslaugos vartotojai turėtų galimybę gauti teisingą ir tikslią informaciją apie prekių (paslaugų) pardavėjus ir jų parduodamų prekių ir teikiamų paslaugų kainas eurais ir litais⁸⁷.

2.6. Įstaigų interneto svetainių atitikties teisės aktams užtikrinimas

Pagal Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo reikalavimus valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos privalo turėti Vyriausybės patvirtintus reikalavimus atitinkančią interneto svetainę, kurioje teiktą informaciją apie savo funkcijas, struktūrą, informacijos teikimui skirtos informacijos rodyklę, kitą teisės aktais nustatytą informaciją⁸⁸. Vyriausybė patvirtino Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašą (toliau – Aprašas)⁸⁹ ir Informacinės visuomenės plėtros komitetui pavedė kartą per metus atlikti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto

⁸⁴ Lietuvos Respublikos informacinės visuomenės paslaugų įstatymas, 2006-05-25 Nr. X-614, 6 ir 20 str.

⁸⁵ Informacinės visuomenės plėtros komiteto direktoriaus 2014-08-21 įsakymu Nr. T-101 patvirtintų Ūkio subjektų veiklos patikrinimo taisyklių 6, 24, 33, 37, 38 p.

⁸⁶ Valstybės kontrolės 2015-04-07 raštas Nr. S-(20-3873)-631 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“.

⁸⁷ Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos 2015-05-04 raštas Nr. S-563 „Dėl dalies audito procedūrų rezultatų“.

⁸⁸ Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas, 2000-01-11 Nr. VIII-1524 (2005-11-10 įstatymo Nr. X-383 redakcija), 6 str. 1 d.

⁸⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-04-18 nutarimas Nr. 480 (2009-12-16 nutarimo Nr. 1721 redakcija) „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo patvirtinimo“.

svetainių būklės analizę, koordinuoti šiame Apraše nurodytų reikalavimų įgyvendinimą ir teikti metodinę paramą⁹⁰.

Atsižvelgiant į nutarimo reikalavimus, kasmet patikrinamos Lietuvos Respublikos Seimui, Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingų įstaigų, ministerijų, ministerijoms pavaldžių įstaigų, teismų, savivaldybių ir savivaldybių įstaigų (jų skaičius nuo 2009 metų padidėjo nuo 900 iki 1200) interneto svetainės ir įvertinama, ar jų struktūra, skelbiama informacija atitinka patvirtinto Aprašo reikalavimus. Informacinės visuomenės plėtros komiteto teigimu⁹¹, koordinuodamas Apraše nurodytų reikalavimų įgyvendinimą ir teikdamas metodinę paramą, jis parengė ir išplatino metodines rekomendacijas⁹², nuolat konsultuoja įstaigas dėl interneto svetainių tobulinimo (kasmet suteikiama apie 100 tokio pobūdžio konsultacijų), sukūrė nemokamą turinio valdymo sistemą⁹³, kurioje nedidelės įstaigos gali lengviau administruoti interneto svetaines ir užtikrinti jų atitiktį Aprašo reikalavimams (šiuo sprendimu naudojasi 40 įstaigų), skelbia viešai informaciją apie atliktus įstaigų interneto svetainių būklės vertinimus.

Kai kurių įstaigų interneto svetainės teisės aktų reikalavimus atitinka 11,1–23,2 proc. ir šie rodikliai negerėja trejus metus iš eilės arba gerėja labai nedaug.

Remiantis viešai paskelbtais įstaigų interneto svetainių atitikties Aprašo nuostatoms tyrimų rezultatais⁹⁴, įstaigų interneto svetainių būklė 2012 m. įvertinta 58,6 proc., 2013 m. – 59 proc. ir 2014 m. – 62,7 proc. 2012–2014 metais Aprašą, pagal šių tyrimų duomenis, daugiausiai (83–95 proc.) atitiko ministerijų⁹⁵, savivaldybių⁹⁶ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingų įstaigų⁹⁷ interneto svetainės, mažiausiai (39–47 proc.) – savivaldybių įstaigų⁹⁸ interneto svetainės. Detaliau paanalizavus, kaip šio Aprašo laikosi konkrečios Seimui ir Vyriausybei atskaitingų įstaigų grupėms priskirtos įstaigos, pastebėta, kad kai kurių įstaigų, pvz., Nacionalinės sveikatos tarybos, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos, Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos ir kt. interneto svetainės nustatytus reikalavimus Apraše atitinka 11,1–23,2 proc., ir šie rodikliai negerėja trejus metus iš eilės arba gerėja labai nedaug (žr. 5 priedo 3 lentelę).

Nėra mechanizmo, užtikrinančio efektyvų nustatytų trūkumų šalinimą tose įstaigose, kuriose interneto svetainės neatitinka teisės aktų reikalavimų.

Asmenų teisė gauti informaciją apie įstaigų vykdomą veiklą nustatyta Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymu⁹⁹, todėl turėtų būti užtikrinta, kad valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėse skelbiama informacija būtų aktuali, patikima, nuolat atnaujinama.

⁹⁰ Ten pat, 2003-04-18 nutarimas Nr. 480 (2010-11-10 nutarimo Nr. 1579 redakcija), 2 ir 3 p.

⁹¹ Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos 2015-05-04 raštas Nr. S-563 „Dėl dalies audito procedūrų rezultatų“.

⁹² Metodinės rekomendacijos dėl valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainių atitikimo bendriesiems reikalavimams (prieiga per internetą <http://www.ivpk.lt/news/1770/158/Methodines-rekomendacijos>).

⁹³ Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainių turinio valdymo sistema (prieiga per internetą <http://www.ivpk.lt/news/1851/151/Valstybes-ir-savivaldybiu-instituciju-ir-istaigu-internetu-svetainiu-nemokama-turinio-valdymo-sistema>).

⁹⁴ Reikalavimai interneto svetainėms: 2012 m. tyrimas, 2013 m. tyrimas, 2014 m. tyrimas (prieiga per internetą <http://www.ivpk.lt/lt/thm/veikla/veiklos-sritys/bendrieji-reikalavimai>).

⁹⁵ 2014 m. – 94,9 proc., 2013 m. – 94,8 proc., 2012 m. – 92,8 proc.

⁹⁶ 2014 m. – 93,5 proc., 2013 m. – 92 proc., 2012 m. – 87,9 proc.

⁹⁷ 2014 m. – 88,3 proc., 2013 m. – 83,4 proc., 2012 m. – 83,2 proc.

⁹⁸ 2014 m. – 46,8 proc., 2013 m. – 43,2 proc., 2012 m. – 39 proc.

⁹⁹ Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas, 2000-01-11 Nr. VIII-1524 (2005-11-10 įstatymo Nr. X-383, 2012 04 19 įstatymo Nr. XI-1980 redakcijos), 1 str. 1 d., 6 str. 3 d.

Pagal šiuo metu galiojančio Aprašo nuostatas, įstaigos privalo užtikrinti interneto svetainių atitiktį nustatytiems Apraše reikalavimams, o komitetui pavesta atlikti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainių būklės analizę, koordinuoti Apraše nurodytų reikalavimų įgyvendinimą ir teikti metodinę paramą. Tačiau teisės normose komitetui nėra suteikti įgaliojimai imtis priemonių, užtikrinančių efektyvų nustatytų trūkumų šalinimą įstaigose, kurių interneto svetainės neatitinka nustatytų reikalavimų. Atsižvelgdami į tai, kad Susisiekimo ministerijai pavesta formuoti valstybės politiką informacinės visuomenės srityje, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą¹⁰⁰ ir aptarę¹⁰¹ su ministerijos atstovais galimybes esamai situacijai keisti, ministerijai rekomendavome inicijuoti reikalingus teisės aktų pakeitimus, kad būtų užtikrintas efektyvus nustatytų trūkumų šalinimas įstaigose, kuriose interneto svetainės neatitinka teisės aktų reikalavimų.

2.7. Dėl valstybinės priežiūros civilinės aviacijos srityje

Susisiekimo ministerijai pavaldi įstaiga Civilinės aviacijos administracija pagal savo kompetenciją įgyvendina valstybės civilinės aviacijos plėtros strategiją, vykdo civilinės aviacijos, įskaitant antžeminę įrangą ir aviacijai teikiamas paslaugas, valstybinę priežiūrą, organizuoja Nacionalinės civilinės aviacijos saugumo programos įgyvendinimą¹⁰². Taip pat administracija Vyriausybės nutarimu priskirta viešojo administravimo subjektams, vykdančioms veiklos priežiūrą procesų saugos srityje¹⁰³.

Viešojo administravimo įstatymas ūkio subjektų veiklos priežiūrą apibrėžia kaip veiklą, skirtą teikti metodinę pagalbą ūkio subjektams, prižiūrėti, kaip ūkio subjektai laikosi įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų, kontroliuoti, ar tinkamai tuos reikalavimus vykdo, ir įgyvendinti kitas priemones, užtikrinančias tinkamą teisės aktų reikalavimų laikymąsi ir mažinančias galimų pažeidimų skaičių¹⁰⁴. Audito metu vertinome, kaip administracijoje organizuotas ūkio subjektų (oro vežėjų, orlaivių projektavimo, gamybos, techninės priežiūros organizacijų, aviacijos saugumo instruktorių ir kt.) veiklos priežiūros vykdymas. Nustatyta, kad administracija pagal kompetenciją konsultuoja ūkio subjektus, vykdo jų veiklos patikrinimus, vertina gautą informaciją apie ūkio subjektų veiklą ir viešai skelbia informaciją apie priežiūros veiklą savo interneto svetainėje¹⁰⁵.

Nenustatytas oro vežėjų, kuriems susisiekimo oro transportu licencijos išduotos ne Lietuvos Respublikoje, tikrinimų periodiškumas. Faktiškai šie vežėjai tikrinami rečiau nei kartą per dvejus metus.

Administracija Vyriausybės nutarimu paskirta atsakinga už Europos Parlamento ir Tarybos reglamente nurodytų bendrųjų pagrindinių standartų įgyvendinimo koordinavimą ir

¹⁰⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-10-13 nutarimu Nr. 1480 (2012 07 04 nutarimo Nr. 830 redakcija) patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos nuostatų 7.6 p.

¹⁰¹ 2015-05-28 susitikimo metu.

¹⁰² Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2001-05-28 įsakymu Nr. 182 (2011-04-18 įsakymo Nr. 3-233 redakcija) patvirtintų Civilinės aviacijos administracijos nuostatų 11 p.

¹⁰³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-05-04 nutarimu Nr. 511 patvirtintų Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių viešojo administravimo subjektų priskyrimo priežiūros grupėms sąrašo VIII skyrius.

¹⁰⁴ Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, 1999-06-17 Nr. VIII-1234 (2006-06-27 įstatymo Nr. X-736 redakcija), 36¹ str.

¹⁰⁵ Ūkio subjektų priežiūra, prieiga per internetą <http://www.caa.lt/index.php?920900808>.

stebėseną¹⁰⁶, t. y. turi užtikrinti bendrųjų pagrindinių civilinės aviacijos apsaugos nuo neteisėtų veiksmų, kurie kelia pavojų civilinės aviacijos saugumui, standartų įgyvendinimą savo šalies teritorijoje¹⁰⁷. Vykdydama šią funkciją, administracija atlieka Lietuvos Respublikos oro uostų, oro vežėjų, kuriems susisiekimo oro transporto licencijos išduotos Lietuvos Respublikoje ir kitose šalyse, ir subjektų, turinčių aviacijos saugumo įsipareigojimų, saugumo auditus. Oro vežėjai, kuriems licencijos išduotos Lietuvos Respublikoje (jų yra 9), tikrinami ne rečiau kaip vieną kartą per dvejus metus pagal nustatytus reikalavimus Nacionalinės civilinės aviacijos saugumo kokybės programoje¹⁰⁸. Tuo tarpu oro vežėjų, kuriems susisiekimo oro transportu licencijos išduotos ne Lietuvos Respublikoje (jų yra 33), tikrinimų periodiškumas minėtoje programoje nėra nustatytas. Faktiškai šie tikrinimai atliekami rečiau nei kartą per dvejus metus.

Atsižvelgdama į audito metu pateiktą rekomendaciją¹⁰⁹, administracija Nacionalinėje civilinės aviacijos saugumo kokybės kontrolės programoje nustatė, kad ne Europos Sąjungos šalyse registruoti ir reguliariai skrydžius iš Lietuvos oro uostų vykdančios oro vežėjai tikrinami ne rečiau kaip vieną kartą per metus, o iš Lietuvos oro uostų skrydžius vykdančios Europos Sąjungos šalių vežėjai tikrinami bent vieną kartą per dvejus metus¹¹⁰.

2.8. Kelių priežiūros ir plėtros programos vykdymas

Susisiekimo ministerija vykdo „Susisiekimo valstybinės ir vietinės reikšmės keliais užtikrinimo programą“. Į ją integruota Kelių priežiūros ir plėtros programa, kurios finansavimo šaltinius, lėšų naudojimą nustato Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymas¹¹¹. Programa finansuojama iš mokesčių dalies, kurią sudaro atskaitymai nuo akcizų pajamų, transporto priemonių mokesčiai, mokesčiai už važiavimą keliais, lėšos iš sumokėtų ar išieškotų baudų už nustatyto greičio viršijimą, užfiksuotą stacionariąja Kelių eismo taisyklių pažeidimų fiksavimo įranga, įrengta valstybinės reikšmės keliuose, ir kiti finansavimo šaltiniai¹¹². Gautos lėšos naudojamos automobilių keliams, tiltams, viadukams, estakadoms, tuneliams projektuoti, statyti, tiesti, modernizuoti, taisyti (remontuoti), inventorizuoti, prižiūrėti, išlaidoms už skirtą žemę, nukeliamus ar griaujamus pastatus ir kitus statinius, želdinius ir kitas naudmenas apmokėti, kelių informacinėms sistemoms kurti ir kitiems tikslams pagal Vyriausybės patvirtintą metinę lėšų naudojimo sąmatą¹¹³.

¹⁰⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-11-10 nutarimo Nr. 1613-7 „Dėl nacionalinės civilinės aviacijos saugumo programos patvirtinimo“ 2 p.

¹⁰⁷ Europos Parlamento ir Tarybos 2008-03-11 reglamento (EB) Nr. 300/2008 „Dėl civilinės aviacijos saugumo bendrųjų taisyklių“ 4 str. 5 d.

¹⁰⁸ Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2010-12-08 įsakymu Nr. 4R-280 patvirtintų Nacionalinės civilinės aviacijos saugumo kokybės kontrolės programos 17 p.

¹⁰⁹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2015-05-13 raštas Nr. S-(20-3873)-855 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“.

¹¹⁰ Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2015-05-21 įsakymas Nr. 4R-93 „Dėl Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2014-12-31 įsakymu Nr. 4R-179 „Dėl Nacionalinės civilinės aviacijos saugumo kokybės kontrolės programos patvirtinimo“ pakeitimo.

¹¹¹ Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymas, 2000-10-12 Nr. VIII-2032 (2014-05-15 įstatymo Nr. XII-898 redakcija).

¹¹² Ten pat, 2000-10-12 Nr. VIII-2032 (2004-11-09 įstatymo Nr. IX-2546, 2011-03-22 įstatymo Nr. XI-1292 redakcijos), 3, 9 str.

¹¹³ Ten pat, 2000-10-12 Nr. VIII-2032 (2004-11-09 įstatymo Nr. IX-2546, 2011-03-22 įstatymo Nr. XI-1292, 2013-12-17 įstatymo Nr. XII-696 redakcijos), 10 str.

2014 metais Kelių priežiūros ir plėtros programai finansuoti skirta 1 059 507 tūkst. Lt¹¹⁴, panaudota 1 052 823,1 tūkst. Lt¹¹⁵. Šios programos finansavimą ir administravimą audituojamu laikotarpiu pagal jai suteiktus įgaliojimus vykdė Susisiekimo ministerijai pavaldi įstaiga Lietuvos automobilių kelių direkcija¹¹⁶.

Pastebėjimai apie lėšų naudojimą valstybinės reikšmės kelių priežiūrai vykdyti ir atsiskaitymą už jas, išlaidų kompensavimą už nemokamai keltais keliamus asmenis pateikti 8.1–8.2 poskyriuose.

2.8.1. Valstybės biudžeto lėšų naudojimo valstybinės reikšmės kelių priežiūrai vykdyti ir atsiskaitymo už jas vertinimas

Keliai, atsižvelgiant į transporto priemonių eismo pralaidumą, socialinę ir ekonominę jų reikšmę, skirstomi į valstybinės reikšmės ir vietinės reikšmės kelius¹¹⁷. Valstybinės reikšmės keliai skirstomi į magistralinius, krašto ir rajoninius kelius¹¹⁸. Šie keliai išimtinę nuosavybės teise priklauso valstybei, kuriuos turto patikėjimo teise įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka valdo, naudoja ir jais disponuoja Susisiekimo ministerijos įsteigtos valstybės įmonės¹¹⁹.

Valstybinės reikšmės kelius valdančių vienuolikos valstybės įmonių (VĮ „Alytaus regiono keliai“, VĮ „Kauno regiono keliai“, VĮ „Klaipėdos regiono keliai“ ir kitos¹²⁰) savininko teises ir pareigas pavesta įgyvendinti Lietuvos automobilių kelių direkcijai prie Susisiekimo ministerijos, kuri nustato šioms įmonėms privalomus kelių priežiūros darbus (užduotis)¹²¹. Įmonės taiso ir tvarko važiuojamąją kelio dalį, žemės sankasas, kelkraščius, technines eismo reguliavimo priemones, prižiūri kelius vasarą ir žiemą, valo nuo kelių sniegą, šalina pavojų saugiam eismui keliančias kliūtis ir atlieka kitas užduotis pagal nustatytus reikalavimus¹²². Už atliktų darbų vykdymą valstybės įmonėms buvo sumokėta 243,7 mln. Lt iš Kelių priežiūros ir plėtros finansavimo programos lėšų.

Valstybės įmonių atliekami darbai prižiūrint valstybinės reikšmės kelius finansuojami valstybės biudžeto lėšomis, tačiau už jų panaudojimą nėra atsiskaitoma pagal teisės aktų nuostatas.

Remiantis Biudžeto sandaros įstatymu¹²³, vienuolika valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčių valstybės įmonių priskiriamos kitiems subjektams, kuriems galimybė gauti biudžeto lėšas atitinkamoms programoms vykdyti numatyta jų veiklos sritį reglamentuojančiuose įstatymuose ir

¹¹⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-01-22 (2014-12-23 nutarimo Nr. 1496 redakcija) nutarimas Nr. 69 „Dėl kelių priežiūros ir plėtros finansavimo lėšų naudojimo 2014 metų sąmatos patvirtinimo“.

¹¹⁵ Remiantis Susisiekimo ministerijos parengta biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio forma Nr. 1 „Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti“, 2014 m. gruodžio 31 d. ataskaitos duomenimis (2015-01-19 ataskaitas Nr. FIN-43, finansavimo šaltinio kodas 1.6.1.1.8).

¹¹⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-04-21 nutarimu Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programai finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ 3 p.

¹¹⁷ Lietuvos Respublikos kelių įstatymas, 1995-05-11 Nr. I-891 (2002-10-03 įstatymo Nr. IX-1113 redakcija), 3 str. 1 d.

¹¹⁸ Ten pat, 1995-05-11 Nr. I-891 (2002-10-03 įstatymo Nr. IX-1113, 2014-05-15 įstatymo Nr. XII-899 redakcijos), 3 str. 2 d.

¹¹⁹ Ten pat, 1995-05-11 Nr. I-891(2002-10-03 įstatymo Nr. IX-1113 redakcija), 4 str. 2 d.

¹²⁰ Valstybės įmonės: VĮ „Alytaus regiono keliai“, VĮ „Kauno regiono keliai“, VĮ „Klaipėdos regiono keliai“, VĮ „Marijampolės regiono keliai“, VĮ „Panevėžio regiono keliai“, VĮ „Šiaulių regiono keliai“, VĮ „Utenos regiono keliai“, VĮ „Tauragės regiono keliai“, VĮ „Telšių regiono keliai“, VĮ „Vilniaus regiono keliai“, VĮ „Automagistralė“.

¹²¹ Lietuvos Respublikos kelių įstatymas, 1995-05-11 Nr. I-891 (2002-10-03 įstatymo Nr. IX-1113, 2014-05-15 įstatymo Nr. XII-899 redakcija), 5 str. 3 d.

¹²² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-02-11 nutarimas Nr. 155 (2008-12-03 nutarimo Nr. 1303 redakcija) „Dėl kelių priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“.

¹²³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2003-12-23 įstatymo Nr. IX-1946, 2010-12-09 įstatymo Nr. XI-1209 redakcijos), 5 str. 1 d.

Vyriausybės nutarimuose, todėl lėšos joms skirtos pagal sudarytas biudžeto lėšų naudojimo sutartis. Pagal teisės akto reikalavimus¹²⁴ atsiskaitydamos įmonės turi pateikti šių lėšų panaudojimą pagrindžiančius apskaitos dokumentus, pvz., darbo užmokesčio apskaičiavimo dokumentus, atliekant funkcijas įsigytų prekių ir paslaugų pagrindžiančius dokumentus. Valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčios valstybės įmonės joms teisės aktais nustatytas vykdyti funkcijas laiko ekonomine veikla ir ją vykdant gautas pajamas įformina PVM sąskaitomis faktūromis, kuriose nėra aiškiai nurodyta, kokias konkrečias išlaidas įmonės patyrė vykdydamos pavestas užduotis.

Kodėl svarbu keisti valstybės įmonių atsiskaitymo už vykdomus darbus tvarką.

Valstybės įmonių vykdomi darbai prižiūrint valstybinės reikšmės kelius skirstomi į nuolatinės¹²⁵ ir periodinės priežiūros¹²⁶ darbus. Už nuolatinės priežiūros darbus (kelių priežiūrą vasarą ir žiemą, sugadintų ženklų ir atramų atstatymą, pakelės statinių, želdinių, tiltų, viadukų, vandens pralaidų nuolatinę priežiūrą ir kt.) 2014 metais sumokėta 197 305,8 tūkst. Lt (81 proc. nuo bendros už kelių priežiūrą sumokėtos sumos - 243 728,0 tūkst. Lt). Už šiuos darbus pagal sudarytas sutartis įmonėms skiriama fiksuota, pagal normatyvus apskaičiuota suma, kuri išmokama dalimis (ataskaitiniam mėnesiui pasibaigus) pagal įmonių pateiktas PVM sąskaitas faktūras ir nustatytos formos atsiskaitymo pažymas, atsižvelgiant į atliktų darbų kokybę kontroliuojančio inspektoriaus pastabas. Jeigu darbų priėmimo metu darbų kokybę tikrinantis inspektorius nustato nukrypimų nuo nustatytų reikalavimų¹²⁷, pagal sutarčių sąlygas direkcija turi teisę nustatyti valstybės įmonei terminą jiems pašalinti arba sumokėti mažesnę sumą už atliktus darbus. Pažymėtina, kad valstybės įmonės paprastai užtikrina sutartyse nustatytą bedefektės priežiūros¹²⁸ procentą (2014 metais jis buvo 63 proc.).

Tačiau įmonių pateikiamuose atsiskaitymo dokumentuose neatskleidžiama, kokias konkrečias išlaidas (sąnaudas) įmonės patyrė vykdydamos periodinės priežiūros darbus. Todėl galimi atvejai, kai įmonėms sumokama daugiau lėšų, nei būtina vykdant valstybinės reikšmės kelių priežiūrą. Pavyzdžiui, kai meteorologinės sąlygos žiemą nesudėtingos, įmonės gali nepanaudoti dalies joms skirtų asignavimų keliams prižiūrėti žiemą, tačiau sutartyse nenumatyta įmonių pareiga grąžinti nepanaudotus asignavimus. Lietuvos automobilių kelių direkcija paaiškino¹²⁹, kad taikomas finansavimo ir apmokėjimo principas „fiksuota suma už galutinį rezultatą“ tokio tipo sutartyse įprastas daugelyje Europos valstybių, nes dėl darbų gausos ir įvairovės sunku juos apskaityti tikslia kiekiu išraiška, o galutinis rezultatas kontroliuojamas atsižvelgiant į sutartyse nustatytus reikalavimus kelių priežiūros kokybei. Audito metu atkreipėme direkcijos dėmesį į tai, kad yra sudarytos prielaidos gauti informaciją apie įmonių patirtas išlaidas, nes pagal nustatytus

¹²⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (2004-06-15 nutarimo Nr. 751, 2011-06-08 nutarimo Nr. 681 redakcijos) patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 79¹ p.

¹²⁵ Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2009-04-17 įsakymu Nr. V-107 patvirtinto Kelių priežiūros vadovo IV dalies „Automobilių kelių priežiūros darbų programos parengimas, techninė kontrolė, priėmimas ir apmokėjimas“ 4.1. p.

¹²⁶ Ten pat, 4.2 p.

¹²⁷ Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014-05-06 įsakymas Nr. V-151 „Dėl kelių priežiūros vadovo I dalies „Automobilių kelių priežiūros normatyvai KPV PN-14“ patvirtinimo.

¹²⁸ Ten pat, 10 p.

¹²⁹ Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos 2015-05-25 raštas Nr. (3.26)2-2793 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės audito metu nustatytų dalykų“.

reikalavimus įmonės darbų apskaitą turi tvarkyti pagal atliktų konkrečių darbų faktinius kiekius ir darbų vertę¹³⁰.

Už periodinės priežiūros darbus (asfalto ir betono dangos defektų ištaisymą, žvyrkelių ir kelkraščių atkūrimą, ženklų ir atramų pakeitimą ir kt.) per 2014 metus sumokėta 46 422,2 tūkst. Lt remiantis įmonių pateiktomis PVM sąskaitomis faktūromis ir sąmatomis, kuriose darbai įvertinti rinkos kainomis, apskaičiuotomis taikant aplinkos ministro įsakymu¹³¹ nustatytus statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymo principus ir vadovaujantis naujausiomis VĮ Statybos produkcijos sertifikavimo centro įregistruotomis Statybos resursų skaičiuojamosiomis rinkos kainomis. Ši aplinkybė ir audito metu iš direkcijos gautas paaiškinimas¹³² apie įmonių sąmatiniuose skaičiavimuose naudojamus ekonominių normatyvų dydžius patvirtina, kad įmonės darbus atliko taikydamos komerciniams darbams taikytiną kainodarą ir už atliktus darbus gavo pelną, tačiau kadangi direkcija kelių priežiūros darbų nepirko pagal Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas, nėra galimybės įvertinti, ar šios paslaugos nebūtų įsigytos pigiau iš kitų tokias pačias paslaugas rinkoje teikiančių dalyvių.

Audito metu atkreipėme direkcijos dėmesį į tai, kad valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčios įmonės Vyriausybės nutarimu yra priskirtos valstybės valdomoms įmonėms, kurios turėtų vykdyti nekomercinio pobūdžio veiklą, t. y. tokią veiklą, kurios nesiiimtų vykdyti kiti pelno siekiantys ūkio subjektai arba tokią veiklą vykdytų už didesnę kainą, o komercinę veiklą vykdytų tik tuo atveju, jeigu tai netrukdytų siekti joms nustatytų valstybės socialinių ir politinių tikslų¹³³.

Kokių veiksmų direkcija ėmėsi problemai spręsti.

Atsižvelgdama į keletą metų iš eilės audito institucijos teiktas pastabas, kad valstybės įmonių atsiskaitymas už lėšų skyrimą neatitinka biudžeto lėšų skyrimą ir atsiskaitymą reglamentuojančių teisės aktų, Kelių direkcija ėmėsi priemonių problemai spręsti. Ji kreipėsi¹³⁴ į Viešųjų pirkimų tarnybą, Susisiekimo ministeriją ir į Europos teisės departamentą prie Teisingumo ministerijos prašydama šių institucijų pateikti nuomonę, ar valstybės įmonės turi išimtinę teisę teikti valstybinės reikšmės kelių priežiūros paslaugas ir ar gali būti taikoma Viešųjų pirkimų įstatyme¹³⁵ nustatyta išimtis šias paslaugas įsigyti netaikant šio įstatymo nuostatų. Taip pat direkcija svarsto¹³⁶ galimybę paslaugas iš įmonių įsigyti pagal Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytą galimybę sudaryti sutartis (vidaus sandorius) su kontroliuojamomis valstybės įmonėmis netaikant viešųjų pirkimų procedūrų, jeigu jų gaunamos pajamos iš veiklos, skirtos teisės aktais

¹³⁰ Lietuvos automobilių kelių direkcijos direktoriaus 2009 m. rugsėjo 3 d. įsakymu Nr. V-249 patvirtinto Kelių priežiūros vadovo V dalies „Automobilių kelių priežiūros darbų apskaita KPV DA-09“ I sk. 5 p.

¹³¹ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-12-30 įsakymas Nr. D1-708 (2010-09-27 įsakymo Nr. D1-808 redakcija) „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ patvirtinimo“

¹³² Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos 2015-05-25 raštas Nr. (3.26)2-2793 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės audito metu nustatytų dalykų“.

¹³³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-06-06 nutarimu Nr. 665 (2014-06-25 redakcija Nr. 574) patvirtinto Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo 12.3 p. ir 1 priedas.

¹³⁴ Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos raštai: 2015-02-17 Nr. (11.14)2-792 „Dėl konsultacijos“, 2015-03-23 Nr. (11.14E)2-157 „Dėl išimtinės teisės“, 2015-06-04 Nr. (12.5)2-3028 „Dėl valstybinės reikšmės kelių priežiūros“.

¹³⁵ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471, 2010-12-23 įstatymo Nr. XI-1255 redakcijos), 10 str. 2 d. 8 p.

¹³⁶ Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos raštas 2015-05-25 Nr. (3.26)2-2793 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės audito metu nustatytų dalykų“.

numatytoms funkcijoms atlikti, neviršys 80 procentų įmonių gaunamų pardavimo pajamų per paskutinius finansinius metus¹³⁷.

Siekiant užtikrinti, kad pasirinktas biudžeto lėšų skyrimo valstybės įmonėms ir atsiskaitymo už jų panaudojimą būdas atitiktų teisės aktų nuostatas, ketiname ir toliau aktyviai dalyvauti tęsiant direktijos pradėtas konsultacijas ir bendradarbiavimą su Viešųjų pirkimų tarnyba, Susisiekimo ministerija ir Europos teisės departamentu prie Teisingumo ministerijos.

2.8.2. Dėl išlaidų už nemokamai keltais keliamus asmenis kompensavimo

Remiantis Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymu, per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į (iš) Kuršių neriją (-os) keltis keltais nemokamai turi teisę neįgalieji ir jų vairuojami specialieji lengvieji automobiliai, tarnybos reikalais vykstančių greitosios medicinos pagalbos ir reanimacijos, priešgaisrinių gelbėjimo tarnybų ir kitų tarnybų pareigūnai ir šių tarnybų transporto priemonės, Neringos mieste ir Klaipėdos miesto dalyje Smiltynėje gyvenamąją vietą deklaruojantis asmenys ir jų lengvieji automobiliai, kt.¹³⁸. Šių asmenų ir transporto priemonių perkėlimo išlaidas (5 752,8 tūkst. Lt) Lietuvos automobilių kelių direkcija kompensavo akcinei bendrovei „Smiltynės perkėla“ iš Kelių priežiūros ir plėtros programos pagal minėtame įstatyme ir Vyriausybės nutarime nustatytą tvarką¹³⁹.

Iš Kelių priežiūros ir plėtros programos nepagrįstai kompensuota dalis socialiai remtinų keleivių perkėlimo išlaidų, kuri turėjo būti kompensuota iš savivaldybės biudžeto.

Nustatyta, kad kai kurie nemokamai perkelti keleiviai (Neringos mieste gyvenamąją vietą deklaruojantis asmenys) priklauso socialiai remtinų asmenų kategorijai, kurie pagal Transporto lengvatų įstatymą¹⁴⁰ turėjo teisę įsigyti bilietą su nuolaida, o AB „Smiltynės perkėla“ išlaidos (negautos pajamos), susijusios su lengvatų taikymu, pagal šį įstatymą¹⁴¹ turėjo būti kompensuotos iš Klaipėdos miesto savivaldybės biudžeto. Patikrinus akcinės bendrovės pateiktas ataskaitas apie perkeltų keleivių skaičių pasirinktais 2014 metų gegužės, spalio ir gruodžio mėnesiais, nustatyta, kad buvo perkelti socialiai remtinų asmenų kategorijai priskirti 392 keleiviai, kurie turėjo teisę įsigyti bilietą su 50 procentų nuolaida (už 1,45 Lt). Visos su šių keleivių perkėlimu susijusios bendrovės išlaidos buvo kompensuotos iš Kelių priežiūros ir plėtros programos (tikrintais mėnesiais jos sudarė per 500 Lt, ši suma būtų didesnė įvertinus dvylikos mėnesių dokumentus), o ne iš savivaldybės biudžeto.

Įgyvendindama audito metu pateiktą rekomendaciją „imtis priemonių, kad bendrovei „Smiltynės perkėla“ iš Kelių priežiūros plėtros programos lėšų nebūtų kompensuojama keleivių bilieto kainos dalis, kurią pagal Transporto lengvatų įstatymą turi kompensuoti Klaipėdos miesto savivaldybė“¹⁴², Lietuvos automobilių kelių direkcija informavo¹⁴³ akcinę bendrovę ir savivaldybę

¹³⁷ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471, 2013-10-22 įstatymo Nr. XII-569 redakcija), 10 str. 5 d.

¹³⁸ Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymas, 2000-10-12 Nr. VIII-2032 (2004-11-09 įstatymo Nr. IX-2546), 10 str. 5 d.

¹³⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-02-20 nutarimas Nr. 258 (2003-06-30 nutarimo Nr. 859 redakcija) „Dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo keleivių ir transporto priemonių neatlygintino perkėlimo keltais per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į (iš) Kuršių neriją (-os) bei neatlygintino perkėlimo užlieta krašto kelio Šilutė–Rusnė atkarpa sąnaudoms kompensuoti tvarkos aprašo patvirtinimo“.

¹⁴⁰ Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymas, 2000-03-30 Nr. VIII-1605 (2008-06-17 įstatymo Nr. X-1612 redakcija), 5 str. 1, 2, 4, 5 ir 7 d.

¹⁴¹ Ten pat, 2000-03-30 Nr. VIII-1605 (2003-06-24 įstatymo Nr. IX-1643 redakcija), 8 str. 2 p.

¹⁴² Valstybės kontrolės 2015-05-13 raštas Nr. S-(20-3873)-854 „Dėl audito metu nustatytų dalykų“.

apie teisės aktų reikalavimų taikymą ir nurodė AB „Smiltynės perkėla“ patikslinti duomenis apie sumas, nuo 2015 m. sausio 1 d. išmokėtas iš Kelių priežiūros plėtros programos lėšų.

2-ojo audito departamento direktorė

Zita Valatkienė

2-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Rita Aniukštytė

Auditas atliktas, vykdant 2014-07-23 pavedimą Nr. P-20-7

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:

Rita Aniukštytė (grupės vadovė)

Arvydas Laurinkevičius

Julius Lukošius (nuo 2014-09-17)

Tomas Musteikis (nuo 2014-10-14)

Jolanta Dvinelytė (iki 2014-11-28)

¹⁴³ Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos 2015-05-29 raštas Nr. (3.22)2-2881 „Dėl vežėjų išlaidų (negautų pajamų), susijusių su transporto lengvatų taikymu, kompensavimo“.

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo
ministerijoje atlikto finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
1 priedas

1 lentelė. Susisiekimo ministerijos ir pavaldžių įstaigų 2014 m. vykdytos programos, patvirtinti ir panaudoti asignavimai, tūkst. Lt

Eil. Nr.	Programos kodas	Programos pavadinimas	Patvirtinti asignavimai	Panaudoti asignavimai
1.	01.08	Transporto ir ryšių politikos įgyvendinimas	165.361,1	97.330,4
2.	01.09	Susisiekimo valstybinės ir vietinės reikšmės keliais užtikrinimas	1.663.256,8	1.449.667,6
3.	01.10	Susisiekimo vandens keliais užtikrinimas	62.192,0	33.493,9
4.	01.11	Susisiekimo geležinkeliais užtikrinimas	620.464,0	509.882,9
5.	01.12	Civilinės aviacijos veiklos priežiūra bei skrydžių saugos ir saugumo užtikrinimas	22.750,4	14.831,0
6.	02.01	Informacinės visuomenės plėtra	191.684,0	186.930,6
Iš viso (1+...+6)			2.725.708,3	2.292.136,4

Šaltinis – Valstybės kontrolė

2 lentelė. Susisiekimo ministerijai pavaldžių įstaigų sąrašas

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas
1.	Civilinės aviacijos administracija
2.	Informacinės visuomenės plėtros komitetas
3.	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos
4.	Lietuvos saugios laivybos administracija
5.	Transporto investicijų direkcija
6.	Pasienio kontrolės punktų direkcija prie Susisiekimo ministerijos
7.	Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos
8.	Valstybinė kelių transporto inspekcija prie Susisiekimo ministerijos

Šaltinis - Valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo
ministerijoje atlikto finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
2 priedas

Teisės aktai

Teisės aktai, kuriais vadovaudamiesi atlikome audito procedūras vertindami lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams:

■ Veiklos sritis:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-03-24 nutarimas Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-10-09 nutarimas Nr. 931 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 metų veiklos prioritetų“.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-10-13 nutarimas Nr. 1480 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos nuostatų patvirtinimo“.
4. Susisiekimo ministro 2006-11-30 įsakymas Nr. 3-457 „Dėl Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie susisiekimo ministerijos nuostatų patvirtinimo“.
5. Susisiekimo ministro 1996-09-26 įsakymas Nr. 304 „Dėl Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos nuostatų patvirtinimo“.
6. Susisiekimo ministro 2006-12-27 įsakymas Nr. 3-509 „Dėl Valstybinės geležinkelio inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos nuostatų patvirtinimo“.
7. Susisiekimo ministro 2002-06-25 įsakymas Nr. 3-318 „Dėl biudžetinės įstaigos Lietuvos saugios laivybos administracijos nuostatų patvirtinimo“.
8. Susisiekimo ministro 2001-05-28 įsakymas Nr. 182 „Dėl biudžetinės įstaigos Civilinės aviacijos administracijos nuostatų patvirtinimo“.
9. Susisiekimo ministro 2008-03-04 įsakymas Nr. 3-71 „Dėl Transporto investicijų direkcijos nuostatų patvirtinimo“.
10. Susisiekimo ministro 2005-09-21 įsakymas Nr. 3-339 „Dėl Pasienio kontrolės punktų direkcijos prie Susisiekimo ministerijos nuostatų patvirtinimo“.
11. Susisiekimo ministro 2010-06-23 įsakymas Nr. 3-401 „Dėl Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos nuostatų tvirtinimo“.
12. Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksas.
13. Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodeksas.
14. Lietuvos Respublikos vidaus vandenių transporto kodeksas.
15. Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymas.
16. Lietuvos Respublikos kelių įstatymas.
17. Lietuvos Respublikos pašto įstatymas.
18. Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymas.
19. Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymas.
20. Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas.
21. Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymas.
22. Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatymas.
23. Lietuvos Respublikos Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymas.
24. Lietuvos Respublikos Šventosios valstybinio jūrų uosto įstatymas.

25. Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas.
26. Lietuvos Respublikos žemės įstatymas.
27. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas.
28. Lietuvos Respublikos informacinės visuomenės paslaugų įstatymas.
29. Lietuvos Respublikos euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymas.
30. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymas.
31. Lietuvos Respublikos įstatymas dėl sutikimo reorganizuoti valstybės įmonę „Kauno aerouostas“ ir valstybės įmonę Tarptautinį Palangos oro uostą.
32. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-01-16 nutarimas Nr. 28 „Dėl valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčių valstybės įmonių savininko teisių ir pareigų įgyvendinimo“.
33. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-12-18 nutarimas Nr. 1253 „Dėl Nacionalinės susisiekimo plėtros 2014-2022 metų programos patvirtinimo“.
34. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-03-02 nutarimas Nr. 257 „Dėl Valstybinės saugaus eismo plėtros 2011-2017 metų programos patvirtinimo“.
35. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-11-10 nutarimas Nr. 1613-7 „Dėl Nacionalinės civilinės aviacijos saugumo programos patvirtinimo“.
36. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-03-12 nutarimas Nr. 2344 „Dėl Informacinės visuomenės plėtros 2014-2020 metų programos „Lietuvos Respublikos skaitmeninė darbotvarkė“ patvirtinimo“.
37. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-01-29 nutarimas Nr. 90 „Dėl pasienio kontrolės punktų plėtros tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-10-01 nutarimo Nr. 1176 „Dėl pasienio kontrolės punktų plėtros strategijos patvirtinimo“ ir jį keitusių nutarimų pripažinimo netekusiais galios“.
38. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-12-06 nutarimas Nr. 1593 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymą“.
39. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-08-29 nutarimas Nr. 1372 „Dėl įgaliojimų suteikimo“.
40. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-10-17 nutarimas Nr. 1139 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant Lietuvos 2007-2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir veiksmų programas“.
41. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2012-01-03 įsakymas Nr. 3-3 „Dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir geležinkelio įmonių (vežėjų) atskirų veiklų vykdymo pelno (nuostolių) ataskaitų ir balansų skelbimo“.
42. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2012-12-19 įsakymas Nr. 3-865 „Dėl keleivių vežimo traukiniais reguliariojo vietinio susisiekimo maršrutų nustatymo“.
43. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-05-12 nutarimas Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“.
44. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995-04-07 nutarimas Nr. 500 „Dėl miškų priešgaisrinės apsaugos taisyklių patvirtinimo“.
45. Susisiekimo ministro 2008-12-23 įsakymas Nr. 3-507 „Dėl Saugiam eismui pavojų keliančių geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje ir valstybinės reikšmės automobilių kelių juostoje augančių medžių ir krūmų genėjimo ir kirtimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
46. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-05-19 nutarimas Nr. 610 „Dėl rinkliavų už viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teikiamas paslaugas dydžių nustatymo taisyklių patvirtinimo“.

47. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-07-14 nutarimas Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo ir koordinuojančios institucijos paskyrimo“.
 48. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-08-23 nutarimas Nr. 1341 „Dėl valstybės įmonių ir valstybės kontroliuojamų akcinių bendrovių, uždaryjū akcinių bendrovių administracijos vadovų, jų pavaduotojų ir vyriausiųjų finansininkų darbo apmokėjimo (Dėl valstybės įmonių ir valstybės kontroliuojamų akcinių bendrovių, uždaryjū akcinių bendrovių vadovų, jų pavaduotojų ir vyriausiųjų buhalterių darbo apmokėjimo)“.
 49. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-06-06 nutarimas Nr. 665 „Dėl Valstybės turinių ir neturinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“.
 50. Ūkio ministro 2013-12-20 įsakymas Nr. 4-1100 „Dėl Valstybės valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijų patvirtinimo“.
- **Valstybės investicijų projektų vykdymo, turto valdymo sritys**
 51. Lietuvos Respublikos investicijų įstatymas.
 52. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas.
 53. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-26 nutarimas Nr. 478 „Dėl valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“.
 54. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-01-05 nutarimas Nr. 16 „Dėl Valstybės turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo tvarkos (Dėl Valstybės turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise tvarkos patvirtinimo)“.
 55. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-12-03 nutarimas Nr. 1890 „Dėl Valstybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos patvirtinimo (Dėl Valstybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos aprašo patvirtinimo)“.
 56. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-10-19 nutarimas Nr. 1250 „Dėl pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
 57. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-09 nutarimas Nr. 531 „Dėl Nereikalingo arba netinkamo (negalimo) naudoti valstybės ir savivaldybių turto pardavimo viešuose prekių aukcionuose tvarkos patvirtinimo“.
 58. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-05-16 nutarimas Nr. 536 „Dėl Valstybės ir savivaldybės įmonės turto vertės padidėjimo registravimo įmonės savininko kapitalo ar turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo dalyse tvarkos aprašo patvirtinimo“.
 59. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-07-04 įsakymas Nr. 201 „Dėl Investicijų projektų rengimui taikomų reikalavimų aprašo patvirtinimo“.
 60. Susisiekimo ministro 2014-03-10 įsakymas Nr. 3-109 „Dėl valstybės investicijų 2014–2016 metų programoje numatytų 2014 metų transporto, ryšių ir informacinės visuomenės plėtros kapitalo investicijų paskirstymo pagal investicijų projektų įgyvendinimo programas, projektų vykdytojus investicijų projektus sąrašo patvirtinimo“.
 61. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimas Nr. 719 „Dėl Inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“.
 - **Viešųjų pirkimų ir išlaidų, pajamų, asignavimų naudojimo sritys**
 62. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.
 63. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas.

64. Lietuvos Respublikos 2014 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.
65. Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymas.
66. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas.
67. Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymas.
68. Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymas.
69. Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas.
70. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“.
71. Lietuvos Respublikos 2014-02-12 nutarimas Nr. 137 „Dėl 2014 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“.
72. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-09-10 nutarimas Nr. 933 „Dėl Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2014 metų asignavimuose numatytų lėšų paskirstymo asignavimų valdytojams“.
73. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-04-21 nutarimas Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos Kelių priežiūros ir plėtros programai finansavimo įstatymo įgyvendinimo“.
74. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-01-22 nutarimas Nr. 69 „Dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo 2014 metų sąmatos patvirtinimo“.
75. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-04-16 nutarimas Nr. 359 „Dėl 2014 metų Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų rezervo valstybės reikmėms, susijusioms su keliais, finansuoti paskirstymo“.
76. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-02-20 nutarimas Nr. 258 „Dėl keleivių ir transporto priemonių neatlygintino perkėlimo keltais per Kuršių marias išlaidų kompensavimo tvarkos patvirtinimo (Dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo keleivių ir transporto priemonių neatlygintino perkėlimo keltais per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į (iš) Kuršių neriją (-os) bei neatlygintino perkėlimo užlieta krašto kelio Šilutė–Rusnė atkarpa sąnaudoms kompensuoti tvarkos aprašo patvirtinimo)“.
77. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-07-19 nutarimas Nr. 1167 „Dėl Vienkartinių piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo ir mokėjimo tvarkos patvirtinimo (Dėl Vienkartinių piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo)“.
78. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-04-29 nutarimas Nr. 526 „Dėl Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklių patvirtinimo“.
79. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-12-06 nutarimas Nr. 1592 „Dėl skrydžių, kuriais vežami labai svarbūs asmenys, vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
80. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-06-07 nutarimas Nr. 716 „Dėl Nuostolių, patirtų vykdant viešųjų paslaugų įsipareigojimą, kompensavimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-08-19 nutarimo Nr. 1036 „Dėl įgaliojimų suteikimo“ pakeitimo“.
81. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-07-11 nutarimas Nr. 835 „Dėl Nuostolingų periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių prenumeratoriams paslaugų kompensavimo taisyklių patvirtinimo (Dėl Nuostolingos periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių prenumeratoriams paslaugos kompensavimo taisyklių patvirtinimo)“.
82. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-03-14 nutarimas Nr. 291 „Dėl Periodinių leidinių pristatymo kaimo gyvenamųjų vietovių prenumeratoriams paslaugų didžiausių tarifų sąrašo patvirtinimo“.

83. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-04-10 nutarimas Nr. 310 „Dėl Nuostolingos universaliosios pašto paslaugos kompensavimo taisyklių patvirtinimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-03-12 nutarimo Nr. 236 „Dėl Nuostolingų universaliųjų pašto paslaugų kompensavimo taisyklių patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“.
84. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-07-22 nutarimas Nr. 734 „Dėl Savivaldybių išlaidų, patirtų pritaikant informacines sistemas euro įvedimui, kompensavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
85. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011-03-02 įsakymas Nr. 3-130 „Dėl Civilinės aviacijos administracijos darbuotojų komandiruočių išlaidų atlyginimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
86. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymas Nr. 1 K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“.
87. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ir susisiekimo ministrų 2013-01-25 įsakymas Nr. 1V-57/3-42 „Dėl Lėšų, gautų iš sumokėtų ar išieškotų baudų už nustatyto greičio viršijimą, užfiksuotą valstybinės reikšmės keliuose įrengta stacionariąja Kelių eismo taisyklių pažeidimų fiksavimo įranga, skirtų Policijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos informacijai, gaunamai šia įranga, apdoroti, organizacinėms ir eksploatacinėms išlaidoms padengti, naudojimo taisyklių patvirtinimo“.
88. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2014-04-16 įsakymas Nr. 3-156-(E) „Dėl vietinės reikšmės kelių (gatvių) tikslinio finansavimo 2014 metų sąrašo patvirtinimo“.
89. Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2012-03-26 įsakymas Nr. V-68 „Dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų, skirtų kapitalo investicijoms į vietinės reikšmės kelių (gatvių) tiesimą ir taisymą (remontą), planavimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“.
90. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-04-16 nutarimas Nr. 359 „Dėl 2014 metų Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų rezervo valstybės reikmėms, susijusioms su keliais, finansuoti paskirstymo“.
91. Aplinkos ministro 2004-12-30 įsakymas Nr. D1-708 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ patvirtinimo“.
92. Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos 2014-05-06 Nr. V-151 „Dėl kelių priežiūros vadovo I dalies „Automobilių kelių priežiūros normatyvai KPV PN-14“ patvirtinimo“.
93. Lietuvos automobilių kelių direkcijos direktoriaus 2003-02-11 įsakymas Nr. V-5 „Dėl Kelių priežiūros vadovo IV dalies „Automobilių kelių priežiūros darbų programos parengimas, techninė kontrolė, priėmimas ir apmokėjimas TKDP-02“ patvirtinimo“.
94. Lietuvos automobilių kelių direkcijos direktoriaus 2009-09-03 įsakymas Nr. V-249 „Dėl Kelių priežiūros vadovo V dalies „Automobilių kelių priežiūros darbų apskaita KPV DA-09“ patvirtinimo“.
95. Lietuvos Respublikos finansų ministro 1996-11-21 įsakymas Nr. 116 „Dėl dienpinigių ir gyvenamojo ploto nuomos normų vykstantiems į užsienio komandiruotes“.

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo
 ministerijoje atlikto finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 3 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas/Priemonės/Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Apsvarstyti Transporto veiklos pagrindų įstatyme 15 str. 2 d. nustatyto reikalavimo (už naudojimąsi viešąja geležinkelių infrastruktūra gautas lėšas AB „Lietuvos geležinkeliai“ turi naudoti pagal viešosios transporto infrastruktūros savininko patvirtintą pajamų ir išlaidų sąmatą) būtinumą ir prireikus inicijuoti teisės aktų pakeitimus.	Susisiekimo ministerija	Bus peržiūrėti teisės aktai, parengtas Transporto veiklos pagrindų įstatymo pakeitimo projektas ir inicijuotas jo svarstymas.	2016 m. IV ketv.
2.	Peržiūrėti teisės aktų, reglamentuojančių valstybinės reikšmės kelių želdinių inventorizaciją ir apskaitą, aktualumą, ir prireikus inicijuoti teisės aktų pakeitimus.	Susisiekimo ministerija	Bus peržiūrėtas teisės aktų, reglamentuojančių valstybinės reikšmės kelių želdinių inventorizaciją ir apskaitą aktualumas, parengti jų pakeitimo projektai ir inicijuoti svarstymai.	2016 m. IV ketv.
3.	Inicijuoti reikalingus teisės aktų pakeitimus, kad būtų užtikrintas efektyvus nustatytų trūkumų šalinimas įstaigose, kuriose interneto svetainės neatitinka teisės aktų reikalavimų.	Susisiekimo ministerija	Bus parengtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-04-18 nutarimo Nr. 480 „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektas, numatant priemones, kurios sudarys prielaidas užtikrinti efektyvų nustatytų trūkumų šalinimą įstaigose, kuriose interneto svetainės neatitinka teisės aktų reikalavimų.	2016 m. I ketv.
4.	Užtikrinti, kad Lietuvos automobilių kelių direkcija imtųsi priemonių, užtikrinančių, kad patikėjimo teise valdomų valstybinės reikšmės kelių žemės vertė valstybės įmonių apskaitoje būtų užregistruota pagal verslo apskaitos standartų nuostatas.	Susisiekimo ministerija	Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos bus įpareigota:	
			1. Parengti Valstybinės reikšmės kelių vertės ir jos kitimo skaičiavimo taisyklių pakeitimą, nurodant kelio ir kelio statinių vertės apskaitos kortelėje rodiklį „Žemės sklypas“.	2015 m. III ketv.
			2. Užtikrinti, kad valstybinės reikšmės kelių priežiūros įmonės vadovaujantis Verslo apskaitos	2015 m. IV ketv.

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas/Priemonės/Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
			<p>standartais įvertintų inventorizuotų valstybinės reikšmės kelių užimamą žemę ir papildytų Kelio ir kelio statinių apskaitos kortelę, nurodant žemės sklypo vertę.</p> <p>3. Užtikrinti, kad valstybinės reikšmės kelių priežiūros įmonės atlikus valstybinės reikšmės kelių inventorizaciją ir teisinę registraciją, vadovaujantis Verslo apskaitos standartais, įvertintų kelių užimamą žemės sklypo vertę ir apskaitytų ją Kelio ir kelio statinių apskaitos kortelėje.</p>	Pasibaigus kalendoriniams metams, I ketv.
5.	Užtikrinti, kad Lietuvos automobilių kelių direkcija patikslintų valstybės įmonių vadovaujantiems darbuotojams nustatytus mėnesinės algos kintamajai daliai turinčius įtaką rodiklius juos susiejant su šių įmonių strateginiuose veiklos planuose nurodytais rodikliais.	Susisiekimo ministerija	Bus pavesta Lietuvos automobilių kelių direkcijai prie Susisiekimo ministerijos patikslinti valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčių valstybės įmonių vadovų, jų pavaduotojų ir vyriausiųjų buhalterių darbo apmokėjimo ir premijavimo tvarkos aprašą, kad valstybės įmonių vadovaujantiems darbuotojams nustatyti mėnesinės algos kintamajai daliai turintys įtaką rodikliai būtų susiję su įmonių strateginiuose veiklos planuose nurodytais rodikliais.	2015 m. IV ketv.
<p>Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane numatytais terminais: Biudžeto ir valstybės turto valdymo departamento direktorius Saulius Kerza, tel. (8 5) 239 3847, el. paštas saulius.kerza@sumin.lt; Buhalterinės apskaitos skyriaus vedėja Gelena Viduto, tel. (8 5) 239 3900, el. paštas gelena.viduto@sumin.lt.</p>				

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo
ministerijoje atlikto finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
4 priedas

Rodikliai, turintys įtakos valstybės įmonių vadovaujančių darbuotojų mėnesinės algos kintamajai daliai

Didžiausią dalį (iki 60 proc.) darbo užmokesčio kintamosios dalies struktūroje sudaro valstybės įmonės pasiektas praėjusio ketvirčio vidutinis bedefektės kelių priežiūros procentas vykdant privalomus kelių priežiūros darbus (užduotis), kuris turi būti ne mažesnis nei nustatytas finansavimo sutartyse (2014 metais nustatytas minimalus 63 proc. bedefektės priežiūros lygis). Strateginiuose veiklos planuose įmonėms nustatyti kiti bedefektės priežiūros lygio procentai, pvz., valstybės įmonei „Klaipėdos regiono keliai“ 2014 metams nustatyti 65 procentai, valstybės įmonei „Vilniaus regiono keliai“ – 65,2 procento ir t. t. Taip pat atkreiptas Lietuvos automobilių kelių direkcijai dėmesys į tai, kad valstybės įmonių vadovams nustatytas vienodas (60 proc. dydžio) atlygis nepriklausomai nuo to, ar įmonės užtikrina minimalų bedefektės priežiūros lygį (63 proc.), ar pasiekė geresnį rodiklį (66 ar 67 proc.).

Iki 20 proc. darbo užmokesčio kintamosios dalies struktūroje sudaro saugumo gerinimo rodiklių (avaringumo ir švietėjiškos veiklos) įgyvendinimas. Avaringumo rodiklis darbo užmokesčio skaičiavimo metodikoje apskaičiuojamas kiekvieno einamojo ketvirčio žuvusiųjų eismo įvykiuose skaičių palyginant su ketverių praėjusių metų atitinkamo ketvirčio žuvusiųjų eismo įvykiuose skaičiumi, pvz., 2014 m. trečiojo ketvirčio žuvusiųjų eismo įvykiuose skaičius buvo lyginamas su 2010–2013 metų trečiojo ketvirčio duomenimis. Tuo tarpu 2014–2016 metų įmonių strateginiuose veiklos planuose nustatytas einamųjų metų rodiklis (jis pavadintas „žuvusiųjų eismo įvykiuose“ rodikliu) lyginamas ne su praėjusių ketverių metų atitinkamo ketvirčio žuvusiųjų eismo įvykiuose skaičiumi, o su 2013 metų. Pavyzdžiui, VĮ „Vilniaus regiono keliai“ strateginiame veiklos plane nustatyta siektina rodiklio reikšmė 2014, 2015 ir 2016 metais yra žuvusiųjų keliuose sumažėjimas 10 proc., lyginant su 2013 metais nustatytu rodikliu (9 žuvusieji).

Iki 10 proc. darbo užmokesčio kintamosios dalies struktūroje sudaro nelaimingų atsitikimų ir mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe skaičiaus rodiklis. Šį rodiklį pasiūlyta pakeisti kitu, tiesiogiai su strateginiais tikslais ar įmonių veiklos efektyvumu susietu rodikliu.

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijoje
 atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“
 5 priedas

3 lentelė. Lietuvos Respublikos Seimui atskaitingų institucijų interneto svetainių 2012–2014 metų vertinimo rezultatai

Eil. Nr.	Seimui atskaitingos institucijos	Atitiktis Aprašo reikalavimams											
		Atitiktis bendrosioms nuostatomis			Atitiktis struktūros reikalavimams			Atitiktis informacijos reikalavimams			Atitiktis nutarimui (bendrai)		
		2012 m.	2013 m.	2014 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	LR Specialiųjų tyrimų tarnyba	100	100	100	-	-	-	-	-	-	100	100	100
2.	LR Valstybės kontrolė	100	100	100	93,8	100	100	96,2	100	100	96,4	100	100
3.	Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
4.	Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras	84,6	92,3	92,3	82,4	94,1	94,1	85,2	92,6	92,6	84,2	93	93
5.	LR prokuratūra	100	100	100	94,4	83,3	83,3	86,2	86,2	89,7	91,7	88,3	90
6.	Etninės kultūros globos taryba	92,3	84,6	84,6	88,2	100	100	73,1	69,2	69,2	82,1	82,1	82,1
7.	LR Konkurencijos taryba	100	100	100	83,3	77,8	77,8	72,4	75,9	72,4	81,7	81,7	80
8.	LR Seimo kanceliarija	92,3	92,3	92,3	8,3	16,7	16,7	73,9	87	87	62,5	70,8	70,8
9.	Vyriausioji rinkimų komisija	76,9	76,9	84,6	70,6	58,8	64,7	59,3	66,7	63	66,7	66,7	68,4
10.	LR Seimo kontrolierių įstaiga	92,3	92,3	92,3	56,3	56,3	68,8	69,2	57,7	65,4	70,9	65,5	72,7
11.	Lietuvos mokslo taryba	76,9	76,9	76,9	35,3	41,2	41,2	55,6	66,7	74,1	54,4	61,4	64,9
12.	Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga	92,3	92,3	92,3	50	52,9	47,1	55,6	51,9	51,9	62,1	61,4	59,6
13.	Valstybinė lietuvių kalbos komisija	84,6	92,3	92,3	23,5	29,4	23,5	59,3	63	74,1	54,4	59,6	63,2
14.	Vyriausioji tarnybinės etikos komisija	84,6	84,6	84,6	23,5	23,5	23,5	42,3	53,8	50	46,4	51,8	50
15.	Valstybinė kultūros paveldo komisija	92,3	84,6	84,6	23,5	29,4	29,4	50	48,1	48,1	51,7	50,9	50,9
16.	LR valstybės saugumo departamentas	46,2	46,2	46,2	-	-	-	-	-	-	46,2	46,2	46,2
17.	Lietuvos radijo ir televizijos komisija	92,3	92,3	100	16,7	22,2	88,9	37,9	37,9	79,3	43,3	45	86,7
18.	Lietuvos bankas	69,2	69,2	69,2	27,8	27,8	33,3	43,3	43,3	50	44,3	44,3	49,2
19.	Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba	69,2	76,9	76,9	11,8	11,8	11,8	29,6	38,5	42,3	33,3	39,3	41,1
20.	Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba	61,5	61,5	69,2	11,1	11,1	27,8	31	44,8	62,1	31,7	38,3	53,3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
21.	Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas	61,5	53,8	53,8	18,8	18,8	18,8	24	28	28	31,5	31,5	31,5
22.	Nacionalinė sveikatos taryba	38,5	30,8	38,5	11,8	11,8	11,8	30,8	30,8	23,1	26,8	25	23,2
23.	Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyba	-	-	84,6	-	-	86,7	-	-	70,8	-	-	78,8

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Informacinės visuomenės plėtros komiteto interneto svetainėje paskelbtus duomenis (prieiga per internetą <http://www.ivpk.lt/lt/lthm/veikla/veiklos-sritys/bendrieji-reikalavimai>).